

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος "Εβδομος

Συνδρομή, ἑτησια: Ἑ. Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ
1 ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ εἰναι ἑτησιαί.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

15 Ἀπριλίου 1879

ΣΦΡΑΓΙΣ ΤΟΥ

Πρωτοκλήτου δικαστηρίου τοῦ τμήματος τῆς
κάτω Μεσσηνίας.

[Ἐκ τῆς συλλογῆς Παύλου Λάμπρου].

ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΕΠΙ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

Καὶ ἡ τιμὴ δὲ τῆς ἰδρύσεως τακτικῶν ἐθνικῶν δικαστηρίων, ὧν ἑσπερεῖτο ἀπὸ τῆς πτώσεως τῆς αὐτοκρατορίας ἢ πατρὶς, εἰς τὸν Κυβερνήτην ὀφείλεται· διότι ἐπὶ τετρακόσια ἔτη πρὸ αὐτοῦ οἱ δημογέροντες, οἱ πρόκριτοι, οἱ πατριάρχαι, οἱ ἀρχιερεῖς, ὁ κληρὸς ἐν γένει, ἐξεπλήρουν αὐτεπαγγέλτως ἔργα δικαστῶν εἰς ὧν τὰς ἀποφάσεις ὑπεβάλλοντο ἐκουσίως καὶ ἐπειθοντο ἀγογγύστως οἱ Ἕλληνες. Ἐθεμελιούντο δὲ αἱ ἀποφάσεις ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κανόνων, ἐπὶ τοῦ Ἀρμενοπούλου καὶ πρὸ πάντων ἐπὶ τοῦ συμβιβαστικοῦ πνεύματος τῶν διεξαγόντων τὴν δίκην. Ἀλλὰ καὶ ἡ πρὸς ἀλλήλους πίστις, ἰσχυροτέρα καὶ γενικωτέρα ἢ σήμερον, καὶ ἡ πρὸς τὰς ἀμοιβαίας ἐλλείψεις συγκατάθεσις συνετέλουν εἰς τὴν πρόληψιν ἢ τὴν διασκέδασιν τῶν ἐριδῶν. Τὸ δὲ «μῖσει ὡς φιλήσων καὶ φίλει ὡς μισήσων» τῶν ἀρχαίων, τὸ ἀνεξάλειπτον, ἀλλ' οὐχὶ καὶ πάντοτε ἀξιάγαστον τοῦτο προσὸν τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν χαρακτῆρος, ἐπὶ πολιτικῶν μάλιστα φιλοτιμιῶν, ἐβασίλευεν ἀνεξέλεγκτον κατὰ τὰς δουλικὰς ἡμέρας. Ἡ περὶ τὰς συναλλαγὰς ἰδίως χρηστότης τῶν τότε χρόνων κατασχύνει τὴν μετὰ ταῦτα δυσπιστίαν, ἣν ἀρκεῖ νὰ στιγματίσῃ μόνῃ ἢ παραβολῇ τῶν πρὶν ὁμολογίων πρὸς τὰς καθ' ἡμᾶς συναλλαγματικάς. Τότε μὲν ἐπὶ τῶν ἀνελευθέρων ἡμερῶν, ὁ δανειζόμενος ὠμολόγει ἀφελῶς τὸ χρέος καὶ ἀφελέστερον ὑπισχνεῖτο τὴν ἀπότισιν «Θεοῦ διδόντος,» ἢ «εἰς

πᾶσαν καλὴν ἀναζήτησιν.» σήμερον δὲ, ἐπὶ ἐλευθερίας, ὅποσας προφυλάξεις καὶ ὁποίους περιορισμούς περιέχουσιν αἱ συναλλαγματικάι, αἵ τινες, καὶ αἱ μὴ ἐμπορικάι, ψευδῶς ἐπιστέλλονται ἀπ' ἄλλης εἰς ἄλλην πόλιν. Καὶ οὕτω λησμονοῦμεν, ἡμεῖς οἱ καὶ πρὸς τὴν ἀσθενεστάτην κατὰ τοῦ ἔθνους προσβολὴν ἀναφρίσσοιτες, ὅτι ἰδίαις χερσὶ τραυματίζομεν τὴν ἡμετέραν ἀξίαν, ἀποδεχόμενοι ὅρους ἐμφαίνοντας ἐνδειαν ἀρχῶν ἠθικῆς καὶ φόβον δολιότητος. Διότι καὶ κατὰ τὰς κοινωνικὰς σχέσεις συμβαίνει ὅ,τι καὶ ἐπὶ τῆς πολιτείας, τῆς σωρευούσης νόμους ἐπὶ νόμων. Καθὼς ἡ πληθὺς τῶν νόμων ὑποτίθησιν ἀχαλίνωτον κλίσιν πρὸς τὸ ἀδίκημα, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ οἱ ὑπέμετροι περιορισμοὶ καὶ αἱ προφυλάξεις σημαίνουσι προαίρεσιν ἐπιρρεπῆ πρὸς τὴν ἀθέτησιν τῶν ὑπεσχημένων· μαρτυροῦσι δὲ τοῦτο πρὸ πάντων ἡ Σπάρτη καὶ αἱ Ἀθῆναι. Ὁ μὲν Λυκούργος, δοξάζων ὅτι τὰ συντείνοντα εἰς τῆς πολιτείας τὴν εὐδαιμονίαν καὶ ἀρετὴν πρέπει νὰ ὦσιν ἐγκατεστοιχειωμένα ἐν τοῖς ἥθεσι καὶ ταῖς ἀγωγαῖς τῶν πολιτῶν, οὐ μόνον οὐδέποτε ἔθηκε νόμους γραπτούς, ἀλλὰ καὶ ῥήτραν ἐξέδοτο «μὴ χρῆσθαι νόμοις ἐγγράφοις.» Καὶ ἐνῶ ἄλλοι, προστίθησιν ὁ ἐκ Καιρωνείας φιλόσοφος, ἀπέλιπον γράμματα μόνον καὶ λόγους, ὅπως μόνον λόγια καὶ ἐγκυκλίους ἀπολείπουσι καὶ οἱ ἐφ' ἡμῶν ὑπουργοὶ, ἐκεῖνος «ἐργῶ πολιτείαν ἀμίμητον εἰς φῶς προηnéγκατο» τὸ δ' ἔργον τοσοῦτον ἦτο στερεόν, ὥστε ἐνόσω ἡ Λακεδαιμὼν ἐτήρησε τοὺς ἀγράφους νόμους τοῦ Λυκούργου, ἐτήρησε δὲ αὐτοὺς ἔτη πεντακόσια, «ἐπρώτευσεν τῆς Ἑλλάδος εὐνομία καὶ δόξη.» Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις, ἡ ἀγανάκτησις μεθ' ἧς ὁλόκληρος ὁ δῆμος ἐν ἐκκλησίᾳ ἀπέρριψε τὴν περὶ ἐμπρήσεως τοῦ ἐλληνικοῦ ναυστάθμου πρότασιν τοῦ Θεμιστοκλέους, καὶ περ λυσιτελεστάτην τῇ πολιτείᾳ, ἀποδείκνυσι ὅτι καὶ εἰς τῶν Ἀθηναίων τὴν ἀγωγὴν καὶ τὰ ἥθη ἦν ἐγκατεστοιχειωμένη ἡ δικαιοσύνη, «ἐν ᾗ συλλήβδην πᾶς ἀρετὴ ἐστίν.»

Μὴ ἄρα τὴν τοσαύτην διαφορὰν πρέπει νὰ ὑπολάβωμεν καρπὸν τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ; μὴ μετὰ τῆς δουλείας «τέθηκεν ἡ πίστις, ἐβλάστησε δὲ ἀπιστία;» Ἀπαγε! Καὶ τῆς Σπάρτης καὶ τῶν Ἀθηνῶν τὸ παράδειγμα ἀποκρούει τὴν παράτολμον ταύτην ὑπόνοιαν. Μὴ διστάσωμεν ὁμῶς νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἐλευθε-

ρωθέντες δὲν ἐκαλλιεργήσαμεν ἐξ ἑσού καὶ τὰ τρία στοιχεῖα ἐξ ὧν συναπαρτίζεται ὁ πολιτισμός, δὲν ἐφροντίσαμεν νὰ ριζωθῶσιν ἐν ἡμῖν τὰ συντείνοντα εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τῆς πολιτείας· ἡ ψυχὴ ἡμῶν διατελεῖ οὕσα ἀδιάπλαστος.

Ἀλλὰ καὶ τοῦ Εὐαγγελίου τὰ ῥήτὰ καὶ τῶν προγόνων αἱ γνώμαι, συνεχῶς ὑπὸ τῶν διδασκάλων καὶ τῶν ἄλλων πεπαιδευμένων ἐπαναλαμβάνονται, ἐχρησίμευσαν ἀντὶ κώδικος νόμων. Ὡς θεῖα ῥήματα ἀνεκκυκλῶντο ἀπὸ στόματος εἰς στόμα αἱ ἐντολαὶ τοῦ Χριστοῦ, τὰ ἀπεφθέγματα τῶν ἐπὶ τὰ σοφῶν, τὰ χρυσὰ ἔπη τοῦ Πυθαγόρου, καὶ ὡς κανόνες διαγωγῆς, ὡς κεφάλαια νόμου, ὡς πλάκες Μωϋσέως μετεδίδοντο ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν. Τίς δὲ πατὴρ λόγιος ἢ τίς διδάσκαλος ἡμέλει ποτε νὰ ἐνσταλάξῃ εἰς τὰς καρδίας τὸ «ὃ σὺ μισεῖς ἐτέρῳ μὴ ποίει» καὶ τὸ «ἀγάπα τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν» καὶ τὸ «κτῆσον ὄνομα καλὸν ὑπὲρ πλοῦτον πολύν» καὶ τὸ «μάχου ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος»;

Καὶ εἰς τούτων τῶν ἡθοποιῶν παραγγελμάτων τὴν δραστην ἐνέργειαν πεποιθότες οἱ ἐν Καλτεζαῖς, ἀνέθεντο τῇ Γερουσίᾳ νὰ κυβερνήσῃ «καθ' ὅποιονδήποτε τρόπον ἢ θεῖα πρόνοια τὴν φωτίση», καὶ εἰς ταῦτα ἐπίσης πιστεύοντες καὶ οἱ μετὰ δύο μῆνας συνελθόντες ἐν Βερβαίνις ἡξίωσαν «νὰ κρίνωσιν οἱ κριταὶ περὶ τῶν ἀμαρτημάτων, κατὰ τὸ καθήκον τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ νὰ ὑπόκεινται ὁ πρίγκιψ καὶ ἡ Γερουσία εἰς τὸ καθήκον τῆς ἀνθρωπότητος, εἰς τοὺς νόμους καὶ εἰς τὰ τοπικὰ ἔθιμα ὅσα συμφωνοῦν μὲ τὸ καθήκον τῆς ἀνθρωπότητος καὶ μὲ τοὺς νόμους.» Δὲν ἔδωκαν ὑποθήκας καὶ ἐρμηνείας, δὲν συνεπίλησαν κεφάλαια καὶ ἐδάφια καὶ ἄρθρα ἀκροτελεύτια δι' ἑλλειψιν μόνον γνώσεων καὶ χρόνου, ἀλλὰ καὶ διότι ἐγένωσκον ὅτι ἡ συναίσθησις τοῦ καθήκοντος τῆς ἀνθρωπότητος, ἡγουν ἡ ἀγάπη, ἡ δικαιοσύνη, ὁ πρὸς τὴν πατρίδα ἔρως ἐκόσμου τὰς ψυχὰς ἐκείνων εἰς οὐς παρέδιδον ὁλοκλήρου ἔθλους κυβερνήσιν. Ὅτε δὲ, μετὰ τινὰ χρόνον συνηγορίσθησαν ἐν Ἐπιδαύρῳ ἵνα διατάξωσι συστηματικώτερον τὰ τῆς ἐξουσίας, ἐθέσπισαν ἐν τοῖς πρώτοις τὴν σύνταξιν νόμων, ἀπειτήσαντες ν' ἀνατεθῇ εἰς «τὰ ἐκλεκτότερα καὶ σοφώτερα μέλη τῆς Ἑλλάδος, τῶν ὁποίων ἡ ἀρετὴ νὰ ᾖ ἐγνωσμένη.»

Ὁ Κυβερνήτης ἐπόμενος εἰς τὰ παραδείγματα τῶν προκατόχων κυβερνήσεων, διώριζε καὶ αὐτὸς εἰδικὰς ἐπιτροπὰς, αἷμα δὲ καὶ προσέτρεπε τοὺς διαφερομένους νὰ ὑποβάλλωνται εἰς τὴν κρίσιν διαιτητῶν. «Ὁ τρόπος οὗτος τοῦ νὰ φέρωμεν δι' αἵρετοκρισίας τοὺς πολίτας εἰς δμόνοιαν, ἔγραψεν, ἐπειδὴ εἶναι παρὰ πάντα ἄλλον

προτιμητέος, δὲν πρέπει νὰ παραμεληθῇ καὶ μετὰ τὴν σύστασιν τῶν δικαστηρίων.» Ἐροβείτο δὲ, ὡς συνάγεται καὶ ἐκ τῶν πρὸς τὸ Πανελλήνιον διαγγελμάτων τῆς 24 καὶ 26 Ὀκτωβρίου 1828, νὰ προβῇ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς εἰς ἐφαρμογὴν συστημάτων, κατὰ θεωρίαν μὲν ὀρθῶν, ἀπροσφυῶν ὅμως εἰς λαὸν συνειθισμένον ἐν διαστήματι τετρακοσίων ἐτῶν εἰς τὴν συνοπτικὴν δικαιοσύνην τῆς δημεύσεως, τοῦ σκόλοπος, τῆς σπάθης καὶ τῆς ἀγχόνης. Ὅθεν τὰς διατυπώσεις, τὰς ἐνστάσεις, τὰ προδικαστικά καὶ τὰ παρεμπύπτοντα ζητήματα, εὐκόλως δίδοντα ἀφορμὴν εἰς τὸν δόλον, ἐνόμιζεν ἐπιβλαβὴ εἶς τε τὰ συμφέροντα καὶ τὰ ἥθη τῶν πολιτῶν. Ἐπεθύμει δὲ νὰ σπουδάσῃ προηγουμένως τὸν τόπον, νὰ φωτισθῇ ὑπὸ τῆς πείρας καὶ τότε μόνον νὰ ἐκλέξῃ ὀριστικώτερον τὴν ὁδὸν τὴν ἥττον ὀλισθηράν, τὴν μᾶλλον προσιτὴν εἰς τὰ πρῶτα βήματα τοῦ νηπιάζοντος ἔθνους. ἤθελεν ὅτι καὶ ὁ Σόλων, ὅτι καὶ πάντες οἱ σόφρονες καὶ εὐσυνειδήτοι νομοθέται, νὰ προσαρμόσῃ δηλαδὴ τοῖς πράγμασι τοὺς νόμους ἢ τοῖς νόμοις τὰ πράγματα. Καὶ ἐντεῦθεν οἱ κατὰ πᾶσαν τὴν λοιπὴν διοίκησιν ἐνδοιασμοὶ, ἐντεῦθεν οἱ διορισμοὶ ἐκτάκτων ἐπιτρόπων καὶ προσωρινῶν διοικητῶν καὶ αἱ ἀέναοι αὐτοῦ περιουσίες. Ἐπειδὴ ὅμως εἶχεν ὑποσχεθῇ διοίκησιν ὁμελιουμένην ἐπὶ τῶν ἀρχῶν ἃς ἔθεντο αἱ ἐθνικαὶ συνελεύσεις, υἱοθέτησε καὶ αὐτὸς τὸν Ὁργανικὸν νόμον τῆς Κορίνθου καὶ ἐξέδοτο συμφώνως τῷ Πανελληνίῳ, περὶ τὰ τέλη τοῦ 1828 ἐτους, «Διοργανισμὸν» ἐξ ὀρθῶν τριάντα ἐννέα, καθ' ὃν ἡ διαχείρισις «τῆς πολιτικῆς, ἐμπορικῆς, διορθωτικῆς καὶ ἐγκληματικῆς δικαιοσύνης» ἀνετίθετο εἰς προσωρινὰ μὲν ἀλλὰ τακτικώτερα δικαστήρια, καὶ ταῦτα κατὰ τινὰς μόνον ἐπαρχίας διὰ τὸν ἀκμάζοντα πόλεμον. Ἀνεπληρώθησαν δὲ μετὰ ἐν ἔτος ὑπὸ διαρκῶν καὶ συνετάχθησαν τελειότεροι κανονισμοὶ καὶ δικονομίαι, πολιτικῆς τε καὶ ἐγκληματικῆς, καὶ νόμος περὶ μνημόνων ἢ συμβολαιογράφων καὶ ἄλλαι διατάξεις, ὧν ἀξίαν ἰδιαιτέρας ἀναγραφῆς νομίζω, διὰ τὸ φιλόανθρωπον αὐτῆς, τὴν περὶ ἀποφυλακίσεως τῶν ὑποδίκων, πλὴν τινῶν ἐπὶ δεινοῖς κακουργήμασι κατηγορουμένων· διότι, λέγει τὸ διάταγμα, «ἐὰν ἔμενον οἱ ἐγκαλούμενοι εἰς τὴν φυλακὴν διαρκούσης τῆς δίκης, οὐ μόνον ἤθελεν εἶσθαι μεγίστη ἀδικία, καθ' ὃ ἐπιβαλλομένης τῆς ποινῆς πρὸ τῆς ἀποδείξεως τοῦ ἐγκλήματος, ἀλλ' ἤθελε συμβαίνει ἐνταύτῃ καὶ τὸ ἄτοπον νὰ καταναλίσκωσιν ἐντὸς τῆς φυλακῆς πλεονα χρόνον ἢ ὅσον ἢ ἀπόφασις ἤθελεν ὀρίσει.»

Εἶδη δὲ δικαστηρίων ἐψηφίσθησαν ἑξ· Εἰρηνοδικεῖα, Πρωτόκλητα, Ἐκκλητα, Ἀνώτατον, Ἐμποροδικεῖα καὶ Ἐξαιρετικά. Διὰ δὲ τὸ ἀνεπαρκὲς τῶν νέων νόμων, τὰ δικαστήρια παραγγέλθησαν νὰ προστρέχωσιν εἰς τοὺς τῶν αὐ-

τοκρατόρων, τὸν Ἀρμενόπουλον, τὸν ὀρθὸν λόγον καὶ τὴν ἐπεικείαν.

Ἀλλ' ἢ εἰς τοὺς νόμους προσθήκη τοῦ ὀρθοῦ λόγου καὶ τῆς ἐπεικείας, ἐγένετο ἀφορμὴ ἐπεισοδίου κωμικοῦ, ὃ περ, ὡς ἰδιαιδῶς ἀστείον, κινίζομαι νὰ διηγηθῶ ἐν παρεκβάσει.

Πρόεδρος τις Πρωτοκλήτου Ι. Κ. ὀνομαζόμενος, ἔντιμος μὲν τοῦ Αἰγαίου πολίτης ἐκ τῶν Δυτικῶν, ἀμαθὴς δὲ καὶ τὸ χεῖρον γυμνὸς κρίσεως, ἐπέστειλεν εἰς τὴν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Γραμματεῖαν ἀναφορὰν ἐν ἣ ἔλεγεν ὅτι ἐκ τῶν βιβλίων ὅσα παραγγέλλοι νὰ συμβουλευέται, Ἀρμενόπουλον μὲν καὶ Ἀπάνθισμα τῶν ἐγκληματοκτῶν νόμων εὐρὼν ἡγόρασεν, ἐπεικείαν ὅμως καὶ ὀρθὸν λόγον, εἰ καὶ ἡρέυνησεν ἐπιμελῶς καὶ οὐδὲ χρημάτων ἐφείσθη, οὐδαμῶς ἀνεκάλυψεν ὅθεν παρεκάλει νὰ σταλῇ αὐτῷ ἐν ἀντίτυπον ἐπεικείας καὶ ἐν ὀρθοῦ λόγου, ὧν τὴν τιμὴν ἦτο πρόθυμος ν' ἀποτίσῃ.¹

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΓΗΣ

ἐν ἡμέραις ὀγδοήκοντα.

[Μυθιστορία Ἰουλίου Βέρν.—Μετὰφρ. Ἀγγέλου Βλάχου].
Συγγραμ. εἰς 209.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Ἐν ᾧ ὁ Φιλέας Φόγ καὶ οἱ συνοδοιπόροι του εἰσχωροῦσιν εἰς τὰ δάση τῆς Ἰνδικῆς, καὶ τοῦ τοῦ μῆματος τοῦτου αἱ συνέπειαι.

Ὁ ὁδηγός, πρὸς συντομίαν τῆς ὁδοῦ, ἀφῆκε δεξιὰ τὴν τροχίαν τοῦ κατασκευαζομένου σιδηροδρόμου, ἥτις, ἐπηρεαζομένη ὑπὸ τῶν ἰδιοτρόπων διακλαδώσεων τῶν Βινδίων ὀρέων, δὲν ἡκολούθει τὴν βραχυτέραν ὁδόν, τὴν μόνην συμφέρουσαν εἰς τὸν κ. Φόγ. Γνωρίζων δὲ πᾶσαν τῆς χώρας ὁδὸν καὶ ἀτραπὸν, προσέτεινε νὰ βραχύνη τὸν δρόμον κατὰ εἰκοσι περίπου μίλια, διατέμνων τὸ δάσος, καὶ ἡ πρότασις του ἐγένετο δεκτὴ.

Ὁ Φιλέας Φόγ καὶ ὁ κύριος Φραγκίσκος Κρόμαρτυ, βεθυισμένοι μέχρις αὐχένος ἐντὸς τῶν καλῶν των, διεσείοντο ὑπὸ τοῦ ταχέος τριποδισμοῦ τοῦ ἐλέφαντος, ὃν ἐκέντριζεν εἰς δρόμον ὁ ὁδηγός του, ὑπέφερον ὅμως τὸ πᾶν ἐν πάσῃ τῇ βρετανικῇ ἀταραξίᾳ, ὀλίγον ἄλλως διαλεγόμενοι καὶ μὲλις προσβλέποντες ἀλλήλους.

Ὁ δὲ Πονηρίδης, καθήμενος ἐπὶ τῶν νώτων τοῦ ζώου, καὶ ὑφιστάμενος ἀμέσως πᾶσαν τὴν ἀντικοπὴν τῶν κινήσεων του, προσεῖχε, κατὰ παραγγελίαν ῥητὴν τοῦ κυρίου του, μὴ θέσῃ τὴν γλῶσσάν του μετὰ τῶν ὀδόντων, καθότι ὁ ἐκόπτετο ἀναποδράσας εἰς δύο. Καὶ ὅτε μὲν ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ ἐλέφαντος φερόμενος, ὅτε δὲ πάλιν πρὸς τὰ ὀπίσθια του ἐξωθούμενος, ἐξετέλει ἄκων κινήσεις ἀκροβατικάς, ὡς οἱ τῶν ἱπποδρόμων κυβιστῆρες. Εἶλα ὅμως καὶ ἀσείετο ἐν μέσῳ τῶν ἀλμυρῶν του, πού δὲ καὶ πού ἐ-

1. Ἐπὶ παραγγελίᾳ ἐκ τῆς β' ἐκδόσεως τῶν Ἀναμνηστικῶν τοῦ ἡμετέρου Ν. Δεμαγίου.

ζῆγε τοῦ σάκκου του τεμάχιον σακχαρώδες, ὅπερ ὁ νοήμων Κιούνης ἔδραττε διὰ τῆς προβοσκίδος του, χωρὶς ἐπὶ στιγμὴν νὰ διακόψῃ τὸν τακτικὸν αὐτοῦ τριποδισμόν.

Μετὰ δύο ὥρων πορεύαν, ὁ ὁδηγὸς ἀνέστειλε τὸν δρόμον τοῦ ἐλέφαντος καὶ παρέσχεον αὐτῷ μιᾶς ὥρας ἀνάπαυσιν· ὁ δὲ ἐλέφας, πιὼν ἀπὸ τινος πλησίον ἑλους, κατεβρόχθισε θάμνους τινὰς καὶ δενδρύλλια. Καὶ ὁ μὲν κύριος Φραγκίσκος Κρόμαρτυ, κατὰ σκοπὸν ὢν, οὐδόλως δυσηρεστήθη διὰ τὴν διακοπὴν· ὁ δὲ Φόγ ἦτον ἐντελὺς εὐδιάθετος, ὡς εἰ ἐξήρχετο τῆς κλίνης του.

— Εἶνε ἀπὸ σίδηρον λοιπόν, εἶπεν ὁ ὑποστράτης, βλέπων αὐτὸν μετὰ σεβασμοῦ.

— Ἀπὸ σίδηρον κυπητόν! ἀπήντησεν ὁ Πονηρίδης, ὅστις ἡσχολήθη εἰς παρασκευὴν λιτοῦ προγεύματος.

Τὴν μεσημβρίαν ὁ ὁδηγὸς ἔδωκε τὸ σημεῖον τῆς ἀναχωρήσεως· ἡ δὲ χώρα ἔλαβεν ἀγριωτέραν μετ' ὀλίγον ὄψιν. Τὰ μεγάλα δάση διεδέχθησαν λόχμαι ὀξυφαινίμων καὶ ναννοφαινίμων, εἶτα δ' εὐρεῖαι κατάξηροι πεδιάδες, διακοπτόμεναι μόνον ὑπὸ μικρῶν τινῶν θάμνων καὶ ὄγκων μεγάλων συνήτου λίθου. Πᾶσα ἡ χώρα αὕτη τοῦ ἄνω Βουνδελοῦνδ, εἰς ἣν σπανίως φοιτῶσι περιηγηταί, κατοικεῖται ὑπὸ φανατικοῦ πληθυσμοῦ, ἀμετατρέπτως ἀσκούντος τὰ φοβερώτατα παραγγέλματα τῆς Ἰνδικῆς θρησκείας. Ἡ ἀγλικὴ δεσποτεία δὲν κατώρθωσε νὰ ἐκταθῇ εἰς χώραν ὑποκειμένην ἐπὶ εἰς τὴν κράτος τῶν Ἰνδῶν ἡγεμόνων, ἀπροσίτων ἐντὸς τῶν ἀβάτων φραγῶν τῶν Βινδίων.

Πολλάκις ἐφάνησαν ὁμάδες ἀγρίων Ἰνδῶν ὀργίως χειρονομούντων πρὸς τὴν διάβασιν τοῦ ταχύποδος ζώου· ὁ δὲ Παρσίδης τοὺς ἀπέφηνε κατὰ τὸ δυνατόν, θεωρῶν αὐτοὺς ὡς κακοποιούς ἀνθρώπους. Ζῶα δὲ ὀλίγα ἐφάνησαν τὴν ἡμέραν ἐκείνην· πύθηκοι μόνον ὀλίγοι, τρεπόμενοι ἀμέσως εἰς φυγὴν ἐν χειρονομίαις καὶ μορφαμοῖς, αἵτινες διεσκέδαζον τὰ μέγιστα τὸν Πονηρίδην.

Μεταξὺ ἄλλων ἐτάρασσε τὸν χρηστὸν νέον καὶ ἡ σκέψις, τί θὰ ἔκαμνε τὸν ἐλέφαντα ὁ κ. Φόγ, φθάνων εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ Ἀλλαχβάδ. Νὰ τὸν λάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ; Ἀδύνατον· διότι ὁ ναυλός του, προστιθέμενος εἰς τὸ τίμημα τῆς ἀγορᾶς, θὰ καθίστα αὐτὸν ζῶον λίαν δαπανηρόν. Θὰ τὸν ἐπώλῃ ἄρά γε, ἢ θὰ τὸν ἀπέλυσ; Τὸ ἀξιόλογον ζῶον ἦτο ἄξιον, κατὰ τὸν Πονηρίδην, πάσης περιποιήσεως. Ἀν δὲ τυχὼν ὁ κ. Φόγ τὸν ἐχάριζεν εἰς αὐτόν, ὁ Πονηρίδης ἤθελεν εὐρεθῇ εἰς μεγίστην ἀμηχανίαν. Πάντα ταῦτα μεγάλως τὸν ἀνησύχουν.

Τὴν ὀγδόην ὥραν τῆς ἐσπέρας εἶχον οἱ ὁδοιπόροι διαβῇ τὸν κύριον ζυγὸν τῶν Βινδίων, καὶ ἐστάθμευσαν εἰς τοὺς πρόποδας τῆς βορείας αὐτοῦ κλίτιος, ἐν μέσῳ κατηρησιπυμένον τεμένους. Εἶχον ἤδη διατρέξει τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἰκοσι-

πέντε μίλια και υπελείποντο αὐτοῖς τσαῦτα μέ-
χρις Ἀλλαγαθάδ.

Ἡ νύξ ἦτο ψυχρά, καὶ ὁ Πονηρίδης ἀνῆλθεν
ἐντὸς τοῦ τεμένους εὐάρεστον πυρὰν ἐκ κλάδων
ξηρῶν. Οἱ ὁδοιπόροι ἔφαγον, ὡς ἄνθρωποι κατὰ-
κοποι, τὸ παρασκευασθὲν προχείρως ἐκ τῶν ἡ-
γορασμένων ἐν Χίλβη τροφίμων δείπνον, ἡ δὲ
συνομιλία, ἀρξαμένη ἀπὸ ἀσυναρτήτων τινῶν
φράσεων, κατέληξε μετ' οὐ πολὺ εἰς ὁμόφωνον
καὶ ἡχηρότατον ῥόγγον. Ὁ ὁδηγὸς ἔμεινεν ἀ-
γρυπνῶν ἐγγὺς τοῦ ἐλέφαντος, ὅστις ἀπεκοιμήθη
ὄρθιος, στηριζόμενος εἰς ὀγκῶδες στέλεχος δέν-
δρου.

Οὐδὲν ἔκτακτον συνέβη τὴν νύκτα. Βρυχηθ-
μοὶ τινες ἀγρίων γαλῶν καὶ πανθῆρων ἐτάρα-
ξαν ἐνίοτε τὴν σιγὴν τῆς, ἀναμιγνύμενοι πρὸς
τοὺς ὀξεῖς συριγμοὺς τῶν πτηνῶν. Ἀλλὰ τὰ
σαρκοβόρα ἠρέσθησαν εἰς κραυγὰς, καὶ εἰς οὐ-
δεμίαν ἄλλην προέβησαν ἐχθρικήν ἐπίδειξιν κατὰ
τῶν διανυκτερευσάντων ἐν τῷ τεμένει. Ὁ κύ-
ριος Φραγκίσκος Κρόμαρτυ ἐκοιμήθη ὑπὸν βα-
θύν, ὡς στρατιωτικὸς κατὰκοπος· ὁ Πονηρίδης
ἐπανέλαθεν ἐν ταραχῇ ὑπὸ τὰς κυβιστίας
τῆς προτεραιίας· ὁ δὲ κ. Φόγ ὑπνώσεν ἡσύχως ὡς
εἰ κατεκλίνετο ἐν τῇ ἀθουρῷ οἰκίᾳ τοῦ τῆς Σέ-
βιλ-Ρόου.

Τὴν ἑκτὴν πρωΐν ὥραν ἐκίνησε καὶ πάλιν ἡ
συνοδία, ὁ δὲ ὁδηγὸς ἠλπίζεν ὅτι τὴν αὐτὴν ἐ-
σπέραν ἤθελον φθάσει εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ Ἀλ-
λαγαθάδ. Οὕτω δὲ ὁ κ. Φόγ μέρος μόνον ἤθε-
λεν ἀπολέσει τοῦ κέρδους τῶν τεσσαράκοντα ὀ-
κτὼ ὥρων.

Μετὰ τὰς τελευταίας κατωφερείας τῶν Βιν-
δίων, ὁ Κιούνης ἀνέλαβε τὸ ταχὺ αὐτοῦ βῆμα,
ὁ δὲ ὁδηγὸς τοῦ περιέκαμψε τὴν κόμην Καλλεν-
ζέ, κειμένην παρὰ τὸν Κάνην, ἐν τῶν παραπο-
ταμίων τοῦ Γάγγου. Ἀποφεύγων πάντοτε τὰ
κατοικούμενα μέρη, ἐθεώρει ὡς ἀσφαλεστέρας
τὰς ἐρήμους πεδιάδας, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὰς
πρώτας κοιλότητας τοῦ λεκανοπεδίου τοῦ με-
γάλου ποταμοῦ. Ὁ σταθμὸς τοῦ Ἀλλαγαθάδ
δὲν ἀπέχετο πλέον ἢ δώδεκα μόνον μίλια πρὸς τὸ
βορειοανατολικὸν μέρος. Οἱ δὲ ὁδοιπόροι ἀνέκοψαν
τὴν πορείαν αὐτῶν ὑπὸ συστάδα βανανῶν, ὧν
οἱ καρποί, ὀρεπτικοὶ ὡς ἄρτος καὶ «εὐχυμοὶ ὡς
ἀφρόγαλα», κατὰ τὸ λέγειν τῶν περιηγητῶν,
μεγάλως ἐξετιμῆθησαν.

Τὴν δευτέραν ὥραν ὁ ὁδηγὸς, προτιμῶν νὰ
ὁδοιπορῇ κρυπτόμενος ὑπὸ τῶν δρυμῶν, εἰσέ-
δυσεν εἰς πυκνόφυτον δάσος, ὅπερ ἐφ' ἱκανὰ
μίλια ἐμελλε νὰ διατρέξῃ. Ὅπως δὴποτε οὐδὲν
εἶχε τέως δυσάρεστον συναντήσῃ, καὶ ἡ ὁδοι-
πορία ἐφαίνετο μέλλουσα νὰ συντελεσθῇ χωρὶς
τῆς ἐκτάκτου συμβεβηκότος, ὅτε ὁ ἐλέφας, ἀ-
νησυχήσας τὸ κατ' ἄρχας, ἐσταμάτησεν.

Ἦτο τετάρτη ὥρα.

— Τί τρέχει; ἠρώτησεν ὁ κ. Φραγκίσκος Κρό-

μαρτυ, ὑψώσας τὴν κεφαλὴν τοῦ ὑπὲρ τὸν κά-
λαθον.

— Δὲν ἤξεύρω, ἀξιωματικέ μου, ἀπήντησεν ὁ
Παρσίδης, τείνων τὸ οὖς πρὸς συγκεχυμένον
τὴν ψιθυρισμὸν, διαπερῶντα τὸ πυκνὸν φύλλωμα.

Μετὰ τινὰς στιγμὰς ὁ ψιθυρισμὸς ἐκεῖνος ἐγέ-
νετο εὐκρινέστερος. Ἐφαίνετο δὲ ἀπήχησις συναυ-
λίας χαλκίνων ὀργάνων καὶ φωνῶν ἀνθρωπίνων.

Ὁ Πονηρίδης ἐβλέπε καὶ ἤκουε πάσῃ δυνά-
μει, ὁ δὲ κ. Φόγ ἀνέμενεν ἀταράχως, οὐδὲν
λέγων.

Ὁ Παρσίδης ἐπήδησε κατὰ γῆς, προσέδεσε
τὸν ἐλέφαντα εἰς ἐν τῶν δένδρων, καὶ εἰσέδυσεν
εἰς τὸ πυκνότερον μέρος τῆς λόχμης. Ἐπέστρεψε
δὲ μετὰ τινὰς στιγμὰς, λέγων:

— Εἶνε λιτανεῖα βραχυμάνων, καὶ ἔρχεται πρὸς
τὸ μέρος μας. Καλλίτερα νὰ μὴ μᾶς ἰδοῦν.

Λύσας δὲ τὸν ἐλέφαντα, τὸν ὠδήγησεν ἐνδὸν
λόχμης πυκνῆς, καὶ παραγγέλους εἰς τοὺς ὀ-
δοιπόρους νὰ μὴ ἀφιπεύσωσιν, ἔστη ἑτοιμὸς νὰ
πηδήσῃ καὶ πάλιν ἐπὶ τὸν ἐλέφαντα, ἂν ἡ φυγὴ
παρίστατο ἀναγκαία. Διελογίσθη ὅμως, ὅτι ὁ ὀ-
μιλος τῶν πιστῶν θὰ παρήρχετο χωρὶς νὰ τὸν
ἰδῇ, καθότι τοῦ φυλλώματος ἡ πυκνότης τὸν
ἀπέκρυπτεν ἐντελῶς.

Ὁ παράφρωνος θόρυβος τῶν φωνῶν καὶ τῶν
ὀργάνων προσήγγιζεν ὁλονέν, καὶ ἄσματα μο-
νότονα συνανέμινυντο πρὸς τὸν ἤχον τυμπά-
νων καὶ κυμβάλων. Μετὰ μικρὸν δ' ἐφάνη ὑπὸ
τὰ δένδρα ἡ ἀρχὴ τῆς λιτανείας, εἰς ἀπόστασιν
πεντήκοντα περίπου βημάτων ἀπὸ τοῦ μέρους,
ὅπου εὕρισκοντο ὁ κ. Φόγ καὶ οἱ συνοδοιπόροι τοῦ,
οἵτινες διέκρινον ἤδη καθαρῶς διὰ τῶν κλάδων
τὸ παράδοξον προσωπικὸν τῆς ὀρησκευτικῆς ἐ-
κείνης τελετῆς.

Τῆς συνοδείας ἡγούντο ἱερεῖς μιτροφόροι ἀ-
ναδεδυμένοι μακρὰς χρυσοκεντήτους ἐσθῆτας.
Περιεκύκλουν δ' αὐτοὺς ἄνδρες γυναῖκες καὶ
παιδιά, μέλποντες εἰδὸς τι νεκρωσίου ἀκο-
λουθίας, διακοπομένης κατ' ἴσα διαλείμματα
ὑπὸ τοῦ κρότου τῶν τυμπάνων καὶ τῶν κυμβά-
λων. Κατόπιν αὐτῶν, ἐφ' ἄρματος πλατεῖς ἔ-
χοντος τοὺς τροχοὺς, ὧν αἱ ἀκτίνες παρίστων
σύμπλεγμα ὀφειῶν, ἐπεφάνη ἀποτρόπαιον ἀγαλ-
μα, συρόμενον ὑπὸ δύο συνωρίδων χρυσοφαλά-
ρων Ἰνδικῶν βοῶν. Τὸ ἄγαλμα ἐκεῖνο εἶχε τέσ-
σaras βραχίονας, τὸ σῶμα φαῖδον, τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς ἀπλανεῖς, τὴν κόμην ἀτμηέλητον, τὴν γλῶσ-
σαν ἐκκρεμῇ καὶ τὰ χεῖλη κνηκοβαφῇ. Τὸν τρά-
χηλον αὐτοῦ ἐλόσκει περιδέραιον ἐκ κεφαλῶν
νεκρῶν, καὶ τὴν ὀσφύν τοῦ ζῶντος ἐκ χειρῶν ἀπο-
κεκομμένων. Ἰστατο δὲ ὄρθιον ἐπὶ καταβεβλη-
μένου γίγαντος, οὗτινος ἔλειπεν ἡ κεφαλὴ.

Ὁ κ. Φραγκίσκος Κρόμαρτυ ἀνεγνώρισε τὸ ἄ-
γαλμα ἐκεῖνο.

— Εἶνε ἡ θεὰ Κάλη, ἐπιθύρισε, ἡ θεὰ τοῦ
ἔρωτος καὶ τοῦ θανάτου.

— Τοῦ θανάτου, μὲ τὴν εὐχὴν μου! εἶπεν ὁ
Πονηρίδης· ἀλλὰ τοῦ ἔρωτος... μὴ χειρότερα!
τί ἀσχημογύναικο!

Ὁ Παρσίδης ἐνευσεν αὐτῷ νὰ σιωπῇ.

Πέριξ τοῦ ἀγάλματος ἐτύρβαζε, συνεταράσ-
ετο καὶ περιεδινεῖτο σπασμωδικῶς ὁμιλος γη-
ραιῶν φακιρῶν, καταστίκτων δι' ὄχρας, κεκα-
λυμμένων τὸ σῶμα ὑπὸ σταυροειδῶν ἐντομῶν,
ἐξ ὧν στάγδην διέρρεε τὸ αἷμα τῶν, ἡλιθίων συ-
νάμα καὶ δακρυονίωντων, οἵτινες κατὰ τὰς με-
γάλας Ἰνδικὰς λιτανεῖας πίπτουσι πολλάκις
καὶ κατασυντρίβονται ὑπὸ τοὺς τροχοὺς τοῦ ἱε-
ροῦ ἄρματος.

Κατόπιν αὐτῶν βραχυμάνες τινες, ἐν πάσῃ τῇ πο-
λυτελείᾳ τῆς ἀνατολικῆς αὐτῶν ἀναβολῆς, ἔσυρον
γυναῖκα μὲλις κρατομένην εἰς τοὺς πόδας τῆς.

Ἡ γυνὴ ἐκείνη ἦτο νέα καὶ λευκὴ ὡς Εὐρω-
παία. Ἡ κεφαλὴ αὐτῆς, ὁ τράχηλος, οἱ ὦμοι,
τὰ ὦτα, οἱ βραχίονες, αἱ χεῖρες, καὶ οἱ τῶν πο-
δῶν τῆς μεγάλοι δάκτυλοι ἦσαν κατὰφορτοὶ ὑπὸ
κόσμων, περιδεραιῶν, βραχιονίων, ἐνωτίων καὶ
δακτυλίων. Χρυσοῦφης δὲ χιτῶν, ὑπὸ λεπτῆς
μουσελίνης ἐπικαλυπτόμενος, περιέγραφε τὸ κομ-
ψὸν τῆς ἀνάστητος.

Μετὰ τὴν νεαράν αὐτὴν γυναῖκα—φοβερὰ ἡ
ἀντίθεσις!—φορουροὶ φέροντες γυμνὰ περὶ τὴν
ὀσφύν τὰ ξίφη, καὶ διὰ μακρῶν ὀπλισμένοι δα-
μασκουργῶν πιστολίων, ἐκομίζον πτώμα ἐπὶ
φορείου.

Ἦν δὲ τὸ πτώμα γέροντος, περιβεβλημένου
τὰ πολύτιμα ἡγεμονικά του ἐνδύματα, τὴν μαρ-
γαροκέντητον κίδαριν του, τὴν ἐκ μετὰξῆς καὶ
χρυσοῦ ὑφασμένην ἐσθῆτά του, τὴν ἀδαμαντοῦ-
ραφῇ ἐκ κασμίου ζώνην του καὶ τὰ περικαλλῆ
τοῦ Ἰνδικὰ ὄπλα.

Εἶποντο δὲ τέλος μουσικοὶ καὶ ὀπισθοπορεία
φανατικῶν, ὧν αἱ κραυγαὶ συνέπνιγον πολλάκις
τὸν φοβερὸν τῶν ὀργάνων κρότον.

Ὁ κ. Φραγκίσκος Κρόμαρτυ ἐθεώρει τὴν πομ-
πὴν ἐκείνην μετὰ πολλῆς σκυθρωπότητος· στρα-
φεὶς δὲ πρὸς τὸν ὁδηγόν,

— Εἶνε Σούττι! εἶπε.

Ὁ Παρσίδης κατένευσε, καὶ ἔφερε τὸν δάκτυ-
λον ἐπὶ τὰ χεῖλη. Ἡ μακρὰ πομπὴ ἀνεπτύχθη
βραδέως ὑπὸ τὰ δένδρα, καὶ αἱ ἐσχατοὶ αὐτῆς
τάξεις ἠφανίσθησαν μετὰ μικρὸν εἰς τὰ βάθη
τοῦ δάσους.

Ὁ ἤχος τῶν ἀσμάτων βαθυμῶν ἀπεσβέσθη,
ἠκούσθησαν δ' ἔτι ἐπ' ὀλίγον μακρυναὶ τινες
κραυγαί, καὶ σιγῇ βαθεῖα διεδέχθη τέλος ὅλον
ἐκεῖνον τὸν θόρυβον.

Ὁ Φιλέας Φόγ εἶχεν ἀκούσει τὴν λέξιν ἐκεῖ-
νην τοῦ κ. Φραγκίσκου Κρόμαρτυ, μὲλις δὲ πα-
ρελθούσης τῆς λιτανείας ἠρώτησε:

— Τί θὰ εἴπῃ σούττι;

— Σούττι, κύριε Φόγ, ἀπήντησεν ὁ ὑποστρά-
τηγος, σημαίνει θυσίαν ἀνθρώπινην ἀλλ' ἐκου-

σίαν. Ἡ γυνὴ ἐκείνη, τὴν ὁποίαν εἶδετε, θὰ
καὶ αὐρίον τὰ ἐξημερώματα.

— Ἀ! τοὺς ἀθλίους! ἀνεφώνησεν ὁ Πονηρί-
δης, μὴ δυνήθεις νὰ κρατήσῃ τὴν κραυγὴν ἐκεῖ-
νην τῆς ἀγανακτήσεως.

— Καὶ τὸ πτώμα ἐκεῖνο; ἠρώτησεν ὁ κ. Φόγ.

— Εἶνε τοῦ ἡγεμόνος συζύγου τῆς, ἀπήντη-
σεν ὁ ὁδηγός.

— Πῶς; ὑπέλαθεν ὁ Φιλέας Φόγ, χωρὶς ἐπ'
ἐλάχιστον νὰ συγκινήθῃ ἡ φωνὴ του, αἱ βάρβα-
ροι αὐταὶ συνήθειαι ὑπάρχουσιν ἀκόμη εἰς τὴν
Ἰνδικήν, καὶ δὲν κατάρθωσαν οἱ Ἀγγλοὶ νὰ
τὰς ἐκρίζωσιν;

— Εἰς τὸ πλεῖστον μέρος τῆς Ἰνδικῆς, ἀπήν-
τησεν ὁ Κρόμαρτυ, αἱ θυσίαι αὐταὶ δὲν ἐκτε-
λοῦνται πλέον, ἀλλ' εἰς τὰς βαρβάρους αὐτὰς
χώρας, καὶ ἰδίως εἰς τὸ Βουνδελοῦνδ, δὲν ἔχο-
μεν καμμίαν ἐπιρροήν. Ὅλη ἡ βόρειος πλευρὰ
τῶν Βινδίων εἶνε θέατρον ἀδικακόπων σφαγῶν
καὶ ληστεύσεων.

— Ἡ δυστυχισμένη! ἐπιθύριζεν ὁ Πονηρί-
δης, νὰ τὴν καύσουν ζωντανήν!

— Ναί, ἀπήντησεν ὁ ὑποστράτηγος, θὰ τὴν
καύσουν· καὶ ἂν δὲν τὴν ἔκαιον, δὲν δύνασθε νὰ
φαντασθῆτε τί θὰ ὑπέφερε παρὰ τῶν οἰκείων τῆς.
Θὰ τῆς ἐξυρίζον τὴν κόμην, θὰ τὴν ἔτρεπον μὲ-
λις μὲ ὀλίγας δράκας ὀρυζίου, θὰ τὴν ἀπεδίω-
κον πανταχόθεν, θὰ τὴν ἐθεώρουν ὡς ἀκά-
θαρτον πλάσμα καὶ θὰ τὴν ἄφινον ἐπὶ τέλους ν'
ἀποθάνῃ εἰς καμμίαν γωνίαν ὡς ψωραλέος σκύ-
λος. Τὸ φοβερὸν αὐτὸ μέλλον παρακινεῖ πολλά-
κις τὰς δυστυχεῖς αὐτὰς εἰς τὸν θάνατον πλειό-
τερον ἢ ὅπως καὶ ὁ ὀρησκευτικὸς φανατισμός.
Οὐχ ἦττον ἐνίοτε ὁ θάνατος εἶνε ἐντελῶς ἐκού-
σιος, καὶ χρειάζεται νὰ παρεμβῇ δραστηρίως ἡ κυ-
βέρνησις, διὰ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ. Τοιοῦτοτρόπως
πρὸ τινῶν ἐτῶν, ὅτε διέτριβα εἰς τὴν Βουβάην,
νέα τῆς γῆρας ἦλθε νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ κυβερ-
νήτου τὴν ἄδειαν νὰ καὶ μετὰ τοῦ πτώματος
τοῦ συζύγου τῆς. Ἐννοεῖται δέ, ὅτι ὁ κυβερνή-
της ἠρνήθη. Τότε ἡ γῆρας ἐφυγεν ἀπὸ τὴν πόλιν,
κατέφυγεν εἰς τὴν χώραν ἐνός τῶν ἀνεξαρτήτων
ἡγεμόνων, καὶ ἐκεῖ ἐξέτελεσε τὴν θυσίαν τῆς.

Ἐνὸς διηγεῖτο ὁ ὑποστράτηγος, ὁ ὁδηγὸς ἔ-
σσειε τὴν κεφαλὴν· ἀφ' οὗ δ' ἐτελειώσεν, εἶπεν:

— Ἡ αὐρίνη θυσία δὲν εἶνε ἐκουσία.

— Πῶς τὸ ἤξεύρετε;

— Εἶνε ἱστορία, τὴν ὁποίαν γνωρίζουν ὅλοι
εἰς τὸ Βουνδελοῦνδ, ἀπήντησεν ὁ ὁδηγός.

— Ἐν τούτοις ἡ δυστυχὴς ἐκείνη δὲν ἐφαί-
νετο νὰ κάμνῃ ἀντίστασιν, παρετήρησεν ὁ κ.
Φραγκίσκος Κρόμαρτυ.

— Διότι τὴν ἐμέθυσαν μὲ καννάβι καὶ ὀπιον.

— Καὶ ποῦ τὴν πηγαίνουσιν;

— Εἰς τὴν παγὸν τοῦ Πιλλαγῆ, δύο μί-
λια μακρὰν ἀπ' ἐδῶ. Ἐκεῖ θὰ διανυκτερεύσῃ,
ἕως ὅτου ἔλθῃ ἡ ὥρα τῆς θυσίας.

— Καὶ ἡ θυσία αὐτὴ θὰ γείνη;...

— Τὸ πρῶτ', ἅμα χαράξῃ.

Μετὰ τὴν ἀπάντησιν ταύτην, ὁ ὀδηγὸς ἐξήγαγε τὸν ἐλέφαντα τῆς πυκνῆς λόχμης καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸν τράχηλόν του. Ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν ἐμελλε νὰ διεγείρῃ αὐτὸν δι' ἰδίου τινος συριγμοῦ, ὁ κ. Φόγ τὸν ἐμπόδισε, καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Φραγκίσκον Κρόμαρτυ,

— Δὲν τὴν σώζομεν αὐτὴν τὴν γυναῖκα; εἶπε.

— Νὰ τὴν σώσωμεν, κύριε Φόγ! ἀνέκραξεν ὁ ὑποστράτηγος.

— Ἐγὼ ἀκόμη δώδεκα ὥρων κέρδος. Δύναμαι νὰ τὸ θυσιάσω.

— Ὡ! ἔχετε καρδίαν! εἶπεν ὁ κ. Φραγκίσκος Κρόμαρτυ.

— Ἐνίοτε, ἀπήντησεν ὁ Φιλέας Φόγ· ὅταν ἔχω καιρὸν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Ὁ Πονηρίδης ἀποδεικνύει, ὅτι ἡ τύχη εὐνοεῖ τοὺς τολμηροὺς.

Τὸ σχέδιον ἦτο παράτολμον, δυσχερέστατον καὶ ἴσως ἀκατόρθωτον. Ὁ κ. Φόγ ἐμελλε νὰ διακινδυνεύσῃ τὴν ζωὴν του, ἡ τοῦλάχιστον τὴν ἐλευθερίαν του καὶ ἐπομένως καὶ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν σχεδίων αὐτοῦ· ἀλλὰ δὲν ἐδίστασεν. Εὖρε δὲ πρὸς τοῦτοις καὶ θαρραλέον βοήθον τὸν κ. Κρόμαρτυ.

Ὡς πρὸς τὸν Πονηρίδην, ἦτον ἑτοιμος νὰ μετὰσχῇ τῆς ἐκτελέσεως σχεδίου, ὅπερ τὸν ἐνθουσία. Ἀνεγνώριζεν ἥδη καρδίαν καὶ ψυχὴν ὑπὸ τὸ παγετῶδες περιβάλλον τοῦ κυρίου του, καὶ ἤρχιζε νὰ τὸν ἀγαπᾷ.

Ἐμενεν ὁ ὀδηγός· τί ἄρα ἤθελεν οὗτος ἀποφασίσει; δὲν ἤθελε μᾶλλον ταχθῇ ὑπὲρ τῶν Ἰνδῶν; Ἐν ἐλλείψει τῆς συνδρομῆς του, ἔπρεπε τοῦλάχιστον νὰ ἀσφαλισθῇ ἡ οὐδετερότητις του.

Ὁ κ. Φραγκίσκος Κρόμαρτυ τὸν ἠρώτησε περὶ τούτου καθαρῶς καὶ ἄνευ περιστροφῶν.

— Ἀξιωματικὲ μου, ἀπήντησεν ὁ ὀδηγός, εἶμαι Παρσίδης καὶ ἡ γυνὴ αὐτὴ εἶνε ὁμόφυλός μου. Εἶμαι εἰς τὰς διαταγὰς σας.

— Πολὺ καλὰ, ὀδηγέ, ὑπέλαβεν ὁ κ. Φόγ.

— Ἐν τούτοις, πρέπει νὰ γνωρίζετε, ἐπανελάβεν ἐκεῖνος, ὅτι ὅχι μόνον διακινδυνεύομεν τὴν ζωὴν μας, ἀλλὰ κινδυνεύομεν νὰ ὑποβληθῶμεν καὶ εἰς φρικτὰς βλαβὰς, ἂν μᾶς συλλάβωσιν. Ἐπομένως σκεφθῆτε.

— Ἐσκέφθην, ἀπήντησεν ὁ κ. Φόγ. Νομίζω δὲ, ὅτι πρέπει νὰ περιμείνωμεν τὴν νύκτα διὰ νὰ κινήσωμεν.

— Τὸ αὐτὸ νομίζω καὶ ἐγώ, ἀπεκρίθη ὁ ὀδηγός.

Ὁ χριστὸς ἐκεῖνος Ἰνδὸς ἀφηγήθη τότε λεπτομερείας τινὰς περὶ τοῦ θύματος. Ἡ γυνὴ ἐκείνη ἦτο Ἰνδὴ διασέμου καλλονῆς, Παρσίς τὴν φυλὴν, καὶ θυγάτηρ πλουσίων ἐμπόρων τῆς Βομβάης. Εἶχε δὲ ἀνατραφῇ ἐν τῇ πόλει ἐκεῖνῃ ἐντελῶς ἀγγλικὴν ἀνατροφὴν, καὶ ἐκ τῶν τρόπων

καὶ ἐκ τῆς μαθήσεώς της ἤθελε τις ὑπολάβει αὐτὴν εὐρωπαϊάν. Ἐκαλεῖτο δὲ Ἀουδά.

Ὁρφάνῃ, ἐνυμφεύθη ἄκουσα τὸν γηραιὸν ἐκεῖνον ἡγεμόνα τοῦ Βουνδελοκούνδ, καὶ μετὰ τρεῖς μῆνας ἐχάρευσε. Γνωρίζουσα τὴν ἀναμένουσαν αὐτὴν τύχην, ἔφυγε, συνελθούσῃ ἐκ νέου, καὶ οἱ συγγενεῖς τοῦ ἡγεμόνος, εἰς οὓς ἦτο σύμφορος ὁ θάνατός της, καθωσίωσαν αὐτὴν εἰς τὸν θάνατον, ὃν δὲν ἐφαίνετο πλέον δυναμένη νὰ διαφύγῃ.

Ἡ διήγησις αὕτη ἐκράτυεν ἔτι μᾶλλον τὴν γενναίαν ἀπόφασιν τοῦ κ. Φόγ καὶ τῶν συντρόφων του. Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ διευθύνῃ ὁ ὀδηγὸς τὸν ἐλέφαντα πρὸς τὴν παγόδαν τοῦ Πιλλαγῆ, καὶ νὰ πλησιάσῃ εἰς αὐτὴν ὥσθ' ἦτο δυνατόν περισσότερον.

Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν ἐγένετο σταθμός ὑπὸ πυκνὴν τινὰ λόχμην, πεντακόσια βήματα μακρὰν τῆς παγόδας, ἥτις δὲν ἐφαίνετο. Ἀλλ' οἱ τῶν φανατικῶν ὠρυγμοὶ ἠκούοντο καθαρώτατα.

Συνεζήτησαν τότε τὰ μέσα τῆς προσεγγίσεως. Ὁ ὀδηγὸς ἐγνώριζε τὴν παγόδαν ἐκείνην, ἐν ᾗ, ὡς ἐβεβαίουν, ἦτο φυλακισμένη ἡ νεαρά γυνή.

ἦτο ἄρα δυνατόν νὰ εἰσχωρήσῃ τις εἰς αὐτὴν διὰ μιᾶς τῶν θυρῶν της, ἐνῷ τὸ σμήνος τῶν δεινῶν ἤθελε διατελεῖ ὑπὸ τὴν νάρκην τῆς μέθης, ἥ ἔπρεπε μᾶλλον νὰ διατρυνθῇ ὁ τοῖχος; Τοῦτο μόνον τὴν τελευταίαν στιγμὴν καὶ ἐπὶ τόπου ἠδύνατο νὰ ἀποφασισθῇ. Ἀφιλονεικητόν ὅμως ὑπῆρξεν, ὅτι ἡ ἀρπαγὴ ἔπρεπε νὰ γείνη τὴν αὐτὴν ἐκείνην νύκτα, καὶ οὐχὶ τὴν πρωΐαν, ὅτε τὸ θῦμα ἐμελλε νὰ ἀπαχθῇ εἰς τὴν πυράν, διότι τὴν στιγμὴν αὐτὴν οὐδεμία ἀνθρωπίνη βοήθεια ἦτο δυνατόν νὰ τὸ σώσῃ.

Ὁ κ. Φόγ καὶ οἱ σύντροφοί του ἀνέμειναν τὴν νύκτα, ἅμα δὲ τοῦ σκότους ἐπελθόντος, περὶ τὴν ἐκτὴν ἐσπερινὴν ὥραν, ἀπεφάσισαν νὰ κατοπτεύσωσι τὸν περὶ τὴν παγόδαν χῶρον. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀπεσβέννυντο καὶ αἱ ἔσχαται τῶν φακιρῶν κραυγαί, οἵτινες, κατὰ τὴν συνήθειάν των, ἐμελλον νὰ βυθισθῶσιν εἰς τὸν βαρὺν ὕπνον τοῦ χάγῃ·—ῥευστοῦ ὀπίου μεμιγμένου μετὰ τοῦ καρποῦ τῆς καννάβεως· τότε δὲ θὰ ἦτο ἴσως δυνατόν νὰ διολισθήσῃ τις δι' αὐτῶν μέχρι τοῦ τεμένους.

Ὁ Παρσίδης, ὀδηγὸν τὸν κ. Φόγ, τὸν κ. Κρόμαρτυ καὶ τὸν Πονηρίδην, προῦχώρησεν ἀθρόως διὰ τοῦ δάσους. Ἀφοῦ δὲ διήνυσαν δέκα περὶπου λεπτά, ἔρποντες ὑπὸ τοὺς κλάδους, ἐφθασαν εἰς τὰς ὄχθας μικροῦ ποταμοῦ, καὶ ἐκεῖ, πρὸς τὴν λάμψιν σιδερέων πυρσῶν, ἐφ' ὧν ἔκαιον ῥητῖναι, διέκριναν σωρὸν ἐστοιβασμένων ξύλων. Ὁ σωρὸς ἐκεῖνος ἦν ἡ μέλλουσα πυρά, ἀπετελεῖτο δὲ ἐκ πολυτίμου εὐώδους ξύλου, καὶ ἀπέπνεεν ἤδη τὴν ὁσμὴν τοῦ ἀρωματικοῦ ἐλαίου, δι' οὗ εἶχε ῥαντισθῇ. Ἐπ' αὐτοῦ ἔκειτο τὸ τεταριχευμένον πτώμα τοῦ ἡγεμόνος, ὅπερ ἐμελλε

νὰ καῖ μετὰ τῆς γήρας του, καὶ εἰς ἑκατὸν βημάτων ἀπόστασιν ὑψοῦτο ἡ παγόδα, ἥς οἱ μιναρέδες διέσχίζον ἐν τῷ σκότει τὰς κορυφὰς τῶν δένδρων.

— Ἐλᾶτε! εἶπεν ὁ ὀδηγὸς ταπεινῇ τῇ φωνῇ.

Αὐξάνων δὲ τὴν προσοχὴν του καὶ ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν συντρόφων του, ὠλισθήσε σιωπηλὸς διὰ τῶν θάμνων.

Οὐδὲν ἄλλο ἐτάρασσε πλέον τὴν σιγὴν, ἢ ὁ διὰ τοῦ φυλλώματος ψίθυρος τοῦ ἀνέμου.

Μετ' ὀλίγον ὁ ὀδηγὸς ἐσταμάτησεν εἰς τὸ ἄκρον ἐξαίθερος, ἥς ὀλίγαι ῥητῖναι ἐφώτιζον τὴν περιφέρειαν. Τὸ ἔδαφος ἦτο κατεστρωμένον ἐξ ἀνθρώπων κοιμωμένων καὶ ληθαργούντων ἤδη ὑπὸ τῆς μέθης. Ἦθελε δὲ τις ὑπολάβει αὐτὸ πεδὶον μάχης κεκαλυμμένον ὑπὸ νεκρῶν. Ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιὰ κατέκειντο ἀνάμικτα, ποὺ δὲ καὶ πῦρ ἔρρεγγόν τινες τῶν μεθύσων.

Βαθύτερον μεταξὺ τῶν δένδρων διεγράφετο ἀορίστως τὸ τέμενος τοῦ Πιλλαγῆ. Πρὸς μεγίστην ὅμως τοῦ ὀδηγοῦ δυσἀρέσκειαν, οἱ τοῦ ἡγεμόνος φύλακες ἡγρύπνουν πρὸ τῶν θυρῶν, περιπατοῦντες μὲ γυμνὰ τὰ ἔξω. Ἰσως δὲ καὶ οἱ ἱερεῖς ἡγρύπνουν ἐπίσης ἐντὸς τοῦ ναοῦ.

Ὁ Παρσίδης δὲν προῦχώρησε περαιτέρω, κατιδὼν, ὅτι ἀδύνατον ἦτο νὰ εἰσβιασθῇ τοῦ ναοῦ ἡ εἴσοδος, καὶ ἀντήγαγε τοὺς συντρόφους αὐτοῦ πρὸς τὰ ὀπίσω.

Ὁ Φιλέας Φόγ καὶ ὁ Φραγκίσκος Κρόμαρτυ εἶχον ἐννοήσει, ὡς αὐτός, ὅτι οὐδὲν ἦτο ἐκείθεν κατορθωτόν.

Ἐσταμάτησαν λοιπὸν καὶ συνδιελέχθησαν ταπεινῇ τῇ φωνῇ.

— Ἄς περιμείνωμεν, εἶπεν ὁ ὑποστράτηγος· εἶνε μὲν ὁκτὼ ἡ ὥρα, καὶ πιθανόν εἶνε ὁ ὕπνος νὰ καταβάλῃ τέλος πάντων καὶ τοὺς φύλακας.

— Δὲν εἶνε ἀπίθανον, ἀπήντησεν ὁ Παρσίδης.

Οὕτω δὲ ὁ Φιλέας Φόγ καὶ οἱ σύντροφοί του ἐξηπλώθησαν παρὰ τὸν κορμὸν δένδρου καὶ ἀνέμειναν.

Πόσον βραδὺς τοῖς ἐφάνη ὁ χρόνος! Ὁ ὀδηγὸς ἀπεχώρει ἐνίοτε, καὶ ἀπῆρχετο εἰς κατόπτεισιν τῶν ἄκρων τοῦ δάσους· ἀλλ' οἱ φύλακες ἡγρύπνουν πάντοτε ὑπὸ τὸ φῶς τῶν πυρσῶν, καὶ ἀμυδρόν τι φῶς διωλίσθαιε διὰ τῶν παρθύρων τοῦ τεμένους.

Ἀνέμειναν οὕτω μέχρι τοῦ μεσονυκτίου, ἀλλὰ τὰ πράγματα δὲν μετεβάλλοντο. Ἡ ἐπαγρύπνησις ἐξηκολούθει, καὶ πρόδηλον ἦτο, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ προσδοκᾷται ἀπονάρκωσις τῶν φυλάκων. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα δὲν εἶχον ποτισθῇ χάγῃ. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ γείνη ἄλλη ἐνέργεια, καὶ ἡ εἰς τὸ τέμενος εἴσοδος νὰ τελεσθῇ δι' ὁπῆς, ἀνοιγομένης εἰς τὸν τοῖχον τῆς παγόδας. Ἀλλὰ δὲν ἡγρύπνουν ἄρά γε καὶ οἱ ἱερεῖς πλησίον τοῦ θύματος των, ὡς ἡγρύπνουν πρὸ τῆς θύρας οἱ στρατιῶται;

Μετὰ τελευταίαν τινὰ συνδιάλεξιν, ὁ ὀδηγὸς εἶπεν, ὅτι ἦτο ἑτοιμος νὰ κινήσῃ, καὶ ὁ κ. Φόγ, ὁ κ. Φραγκίσκος καὶ ὁ Πονηρίδης τὸν ἠκολούθησαν· προῦχώρησαν δὲ διὰ μακροῦ περιδρόμου, ἵνα φθάσωσιν εἰς τὸ οὕτως εἰπεῖν ἱερὸν τῆς παγόδας.

Περὶ τὴν ἡμίσειαν ὥραν μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἀφίκοντο παρὰ τὴν βάσιν τῶν τοίχων, οὐδένα συναντήσαντες. Οὐδεὶς ἡγρύπνει πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο, ἀλλὰ πρέπει συνάμα νὰ ῥηθῇ, ὅτι οὔτε θύραι ὑπῆρχον οὔτε παράθυρα.

Ἡ νύξ ἦτο σκοτεινὴ, ἡ δὲ σελήνη, φθίνουσα ἤδη, μόνις ἀνέτελλεν ὑπὲρ τὸν συννεφῆ ὄριζοντα, καὶ τὰ ὑψηλὰ δένδρα συνεπύκνουν ἔτι μᾶλλον τὸ σκότος.

Δὲν ἤρκει ὅμως ὅτι ἐφθασαν εἰς τὴν βάσιν τῶν τοίχων· ἔπρεπε καὶ νὰ τοὺς τρυπήσωσι. Πρὸς τοῦτο δὲ ὁ Φιλέας Φόγ καὶ οἱ σύντροφοί του οὐδὲν εἶχον ὄργανον ἄλλο ἢ τὰ μαχαιριδιὰ των. Ἀλλ' εὐτυχῶς οἱ τοῖχοι τοῦ τεμένους ἀπετελοῦντο ἐκ μίγματός τινος κεράμων καὶ ξύλων, ὅπερ βεβαίως δὲν ἦτο δυσδιάτρητον. Ἀμα ὡς ἀφῆρετο ἡ πρώτη κέραμος, εὐκόλως θ' ἀπεσπῶντο καὶ αἱ ἐπίλοιποι.

Ἐρχισαν ἐπομένως τὴν ἐργασίαν, ὅσον ἀθροιστικῶς ἠδύναντο, καὶ ὁ Παρσίδης μὲν ἐξ ἐνός, ὁ Πονηρίδης δ' ἐξ ἐτέρου προσεπάθουν ν' ἀποσπάσωσι τὰς κεράμους, ὥστε ν' ἀνοίξωσιν ὀπὴν δὺς ποδῶν ἔχουσιν πλάτος. Ἀλλ' ἐνῷ ἡ ἐργασία προῦχώρει, κραυγὴ ἠκούσθη αἰφνης ἐνδοθεν τοῦ ναοῦ καὶ συγχρόνως σχεδὸν τῇ ἀπεκρίθησαν ἔξωθεν ἄλλαι.

Ὁ Πονηρίδης καὶ ὁ ὀδηγὸς διέκοψαν εὐθὺς τὸ ἔργον των· μὴ γνωρίζοντες δὲ ἂν ἐνοήθησαν, φρονιμώτατον ἔκριναν νὰ ἀποχωρήσωσι, καὶ ἀπεχώρησαν ἀληθῶς μετὰ τοῦ Φιλέας Φόγ καὶ τοῦ Φραγκίσκου Κρόμαρτυ. Συνεσπειρώθησαν δὲ πάλιν ἐν τῷ σκότει τοῦ δάσους, ἀναμένοντες νὰ παρέλθῃ ἡ διέγερσις—ἂν διέγερσις ἦτο—ἵνα ἐπαναλάβωσι πάλιν ἐν ἡσυχίᾳ τὴν ἐργασίαν των.

Δυστυχῶς ὅμως φρουροὶ ἐφάνησαν μετὰ μικρὸν ἐξώθεν τοῦ ἱεροῦ τῆς παγόδας, καὶ κατέλαβον θέσεις ὥστε νὰ ἀποκωλύωσι πᾶσαν οἰανδήποτε προσέγγισιν.

Δύσκολον εἶνε νὰ πεοιγραφῇ ἡ ἀγανάκτησις τῶν τεσσάρων ἐκείνων ἀνδρῶν, διακοπέντων ἐν μέσῳ τοῦ ἔργου των. Πῶς νὰ σώσωσι πλέον τὸ θῦμα, μὴ δυνάμενοι νὰ φθάσωσι μέχρις αὐτοῦ; Ὁ κ. Φραγκίσκος Κρόμαρτυ ἔδρανε τοὺς γρόνθους του, ὁ δὲ Πονηρίδης ἦν ἐκτὸς ἑαυτοῦ, καὶ μόνις κατῳρόθου νὰ συγκρατῇ αὐτὸν ὁ ὀδηγός. Μόνος ὁ ἀπαθὴς Φόγ ἀνέμενεν, οὐδόλως τὰ αἰσθημάτων του ἐκδηλῶν.

— Πρέπει λοιπὸν νὰ φύγωμεν; ἠρώτησε ταπεινῇ τῇ φωνῇ ὁ ὑποστράτηγος.

— Πρέπει νὰ φύγωμεν, ἀπήντησεν ὁ ὀδηγός.

— Ἄς περιμείνωμεν, εἶπεν ὁ Φόγ. Ἀρκεῖ νὰ

εἶμαι αὐριον πρὸ μεσημβρίας εἰς τὸ Ἀλλαχαβάδ.
— Ἀλλὰ τί ἐλπίζετε; ὑπέλαβεν ὁ κ. Φραγκίσκος Κρόμαρτυ. Μετὰ τινὰς ὥρας θὰ ἐξημερώσῃ, καί. . .

— Ἡ εὐκαιρία, τὴν ὁποίαν χάνομεν, ἡμπορεῖ νὰ παρουσιασθῇ τὴν τελευταίαν στιγμὴν.

Ὁ ὑποστράτηγος ἐπεθύμει ν' ἀνεγίνωσκεν, εἰ δυνατόν, ἐντὸς τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Φιλέα Φόγ.

Τί ἄρα προσεδόκα ὁ ψυχρὸς ἐκεῖνος Ἀγγλος; Μὴ ἐσκόπει νὰ ὁρμήσῃ τὴν ἐσχάτην ὥραν πρὸς τὴν νεαρὰν γυναῖκα, καὶ νὰ τὴν ἀρπάσῃ ἀναφανδὸν ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν δημίων της; Ὡς ἦτο παραφροσύνη, καὶ δύσκολον ἦτο νὰ ὑπολάβῃ τις τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον τοσοῦτον παρὰ φρονα. Οὐχ ἦτον συνήνεσεν ὁ κ. Κρόμαρτυ νὰ ἀναμείνῃ μέχρι τῆς λύσεως τῆς φοβερᾶς σκηνῆς. Ὁ ὀδηγὸς ἐν τούτοις δὲν ἀφῆκε τοὺς συντρόφους τοῦ ὅπου εἶχον καταφύγει, καὶ ἐπανήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς ἐξαίθρας, ὅπου πρότερον εὕρισκοντο, καὶ ὅθεν, προφυλασσόμενοι ὀπισθεν συστάδος δένδρων, ἠδύναντο νὰ παρατηρῶσι τὰς ὁμάδας τῶν κοιμωμένων.

Ὁ δὲ Πονηρίδης, καθήμενος ἐπὶ τῶν πρώτων κλάδων δένδρου τινος, ἀνεμηρυκάτο ἰδέαν παρὰδοξον, ἥτις, ὡς ἀστραπὴ τὸ κατ' ἀρχὰς διαπεράσασα τὸ πνεῦμά του, εἶχεν ἐπὶ τέλους ῥιζώσει εἰς τὸν ἐγκέφαλόν του. «Τί τρέλλα!» εἶπεν ἐν ἀρχῇ· τὸρα δὲ διελογίζετο: «Καὶ διατί ὅχι! ἄλλο μέσον δὲν ὑπάρχει, καὶ μὲ αὐτὰ τὰ κτήνη. . .»

Ὅπως δὴποτε ὁ Πονηρίδης δὲν διετύπωσε μὲν σαφέστερον τὴν ἰδέαν του, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ὠλισθήσεν ὡς ὄφρις ἐπὶ τῶν χαμηλῶν κλάδων τοῦ δένδρου, ὧν τὰ ἄκρα ἐκάμπτοντο πρὸς τὴν γῆν.

Αἱ ὥραι παρήρχοντο, μετὰ μικρὸν δὲ λυκόφως ἀμυδρὸν προανήγγειλε τὴν προσεχῇ ἀνατολὴν τῆς ἡμέρας· ἀλλὰ τὸ σκότος ἦν πάντοτε βαθύ.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ἥτις ἦτο φαίνεται ἡ ἐπὶ τούτῳ ὠρισμένη, γενικὴ ἐγένετο ἀνάστασις τοῦ κύκλῳ νεναρκωμένου πλήθους. Οἱ ὅμιλοι ἐζωγονήθησαν· κρότος τυμπάνων ἀντήχησε καὶ πάλιν, φωναὶ δὲ καὶ ἄσματα ἠκούσθησαν ὡς τὴν προτεραίαν. Εἶχε σημάνει ἡ ὥρα, καὶ ἦν ἡ δυστυχὴς ἐμελλε ν' ἀποθάνῃ.

Τῷ ὄντι δὲ ἠνεφύθησαν αἱ πύλαι τοῦ τεμένους, καὶ φῶς ζωρρότερον διεχύθη ἐξ αὐτοῦ. Ὁ κ. Φόγ καὶ ὁ κ. Φραγκίσκος Κρόμαρτυ εἶδον τότε τὸ θῦμα, ζωηρῶς φωτιζόμενον, καὶ συρόμενον ἐξω τῆς παγόδας ὑπὸ δύο ἱερέων. Τοῖς ἐφάνη μάλιστα, ὅτι, ἀποσειούσα τὸν λήθαργον τῆς μέθης ἐν ἐσχάτῃ ὁρμῇ αὐτοσυντηρήσεως, προσεπάθει ἡ ἀτυχὴς νὰ διαφύγῃ τοὺς δημίους της. Ἡ καρδιά τοῦ κ. Κρόμαρτυ ἀνεσκήρτησεν, δραξάμενος δὲ σπασμωδικῶς τῆς χειρὸς τοῦ κ. Φιλέα Φόγ, ἠσθάνθη μάχαιραν ἐν αὐτῇ.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὸ πλῆθος ἐκίνησεν. Ἡ

δὲ νεαρὰ γυνή, ἐμπεσοῦσα καὶ πάλιν εἰς τὸν πρότερον λήθαργον, ὃν εἶχον προκαλέσει οἱ καπνοὶ τῆς καννάβεως, διήλθεν ἀναμέσον τῶν φακιρῶν, οἵτινες τὴν προσέπεμπον διὰ τῶν ὀρησκευτικῶν ὠρυγῶν τῶν.

Ὁ Φιλέας Φόγ καὶ οἱ σύντροφοί του, ἀναμειχθέντες εἰς τὰς τελευταίας τάξεις τοῦ πλήθους, παρηκολούθησαν αὐτήν, καὶ μετὰ δύο λεπτὰ ἀφίχθησαν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐστήσαν εἰς πεντήκοντα μόλις βημάτων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς πυρᾶς, ἐφ' ἣς κατέκειτο τὸ πτώμα τοῦ Ἰνδοῦ ἡγεμόνος. Εἶδον διὰ τοῦ λυκόφωτος τὸ θῦμα ἐντελὲς ἀδρανές, ἐξηλωμένον παρὰ τὸ πτώμα τοῦ συζύγου της.

Τότε προσήχθη δὲς ἀνημμένη, καὶ τὰ ξύλα, βεβρεγμένα δι' ἐλαίου, ἀνεφλέχθησαν πάραυτα.

Τὴν στιγμὴν αὐτὴν ὁ κύριος Φραγκίσκος Κρόμαρτυ καὶ ὁ ὀδηγὸς ἐκράτησαν τὸν Φιλέαν Φόγ, ὅστις ἐν ὁρμῇ γενναίας παραφροσύνης ἐρρίπτετο πρὸς τὴν πυράν. Ἀλλ' ἐνῷ οὗτος τοὺς ἀπώθει, ἡ σκηνὴ αἴφνης μετεβλήθη.

Φοβερά τρόμου κραυγὴ ἐξερράγη ἀπὸ τοῦ πλήθους, καὶ πάντες περίφοβοι κατέπεσον πρηνεῖς κατὰ γῆς.

Πῶς λοιπόν! Δὲν εἶχεν ἀποθάνει ὁ γέρον Ἰνδός, καὶ τὸν εἶδον αἴφνης ὀρθούμενον ὡς φάντασμα, ὑπεγείροντα εἰς τὰς ἀγκάλας του τὴν νεαρὰν του γυναῖκα καὶ κατερχόμενον τῆς πυρᾶς ἐν μέσῳ στροβίλων καπνοῦ;

Οἱ φακίραι, οἱ φρουροί, οἱ ἱερεῖς, ὑπὸ αἰφνιδίου ληφθέντες τρόμου, ἔμεινον χαμαὶ πρηνεῖς, μὴ τολμώντες καὶ νὰ ἀνίδωσι πρὸς τὸ θαῦμα.

Τὸ ἄψυχον θῦμα διέβη οὕτω, φερόμενον ὑπὸ ῥωμαλέων βραχιόνων, οὓς οὐδ' ἐφάνετο καὶ ἐβάρυνεν. Ὁ κ. Φόγ καὶ ὁ κ. Φραγκίσκος Κρόμαρτυ εἶχον μείνει ὄρθιοι, ὁ Παρσίδης εἶχε κύψει τὴν κεφαλὴν, ὁ δὲ Πονηρίδης ἦν ἐπίσης βεβαίως κατὰπληκτος.

Ὁ ἐκ νεκρῶν ἀναστὰς ἐφθασεν οὕτως ἐγγὺς τοῦ μέρους, ὅπου ἴσταντο ὁ κ. Φόγ καὶ ὁ κ. Κρόμαρτυ, καὶ εἶπεν εἰς αὐτοὺς τὴν μόνην ταύτην λέξιν:

— Φεύγωμεν!

Ἦν ὁ Πονηρίδης αὐτός, διολισθήσας μέχρι τῆς πυρᾶς, ἐν μέσῳ τοῦ πυκνοῦ καπνοῦ, ὡφεληθεὶς ἐκ τοῦ θαθέος ἐτι σκότους, καὶ σώσας ἐκ τοῦ θανάτου τὴν νεαρὰν γυναῖκα. Ἦν ὁ Πονηρίδης, ἐκτελέσας τὸ σχέδιόν του μετὰ τόλμης καὶ ἐπιτυχίας, καὶ παρερχόμενος ἐν μέσῳ τοῦ γενικοῦ τρόμου.

Μετὰ μίαν στιγμὴν ἠφανίζοντο καὶ οἱ τέσσαρες ἐν τῷ δάσει, καὶ ὁ ἐλέφας ἀπῆγεν αὐτοὺς δρομαίῳ τῷ βήματι. Ἀλλὰ κραυγαὶ μετ' ὀλίγον καὶ θόρυβος μέγας, καὶ μία σφαῖρα πρὸς τοῖς ἄλλοις διατρύπασα τὸν πῖλον τοῦ Φιλέα Φόγ, κατέδειξαν εἰς τοὺς φυγάδας, ὅτι τὸ τέχνασμα εἶχεν ἀνακαλυφθῇ.

Ἐπὶ τῆς ἀναφθείσης πυρᾶς εἶχε φανῇ τὸ σῶμα τοῦ γηραιοῦ Ἰνδοῦ, οἱ δὲ ἱερεῖς, συνελθόντες ἐκ τοῦ τρόμου τῶν ἐννόησαν ὅτι ἀρπαγὴ ἐγένετο.

Ἦρμηνσαν πάραυτα εἰς τὸ δάσος, ἀκολουθοῦμενοι ὑπὸ τῶν φρουρῶν· καὶ κατεπυροβολήθησαν μὲν οἱ ἀρπαγες, ἀλλὰ μετὰ μικρὸν οὔτε βέλη οὔτε σφαῖραι τοὺς ἐφθانون πλέον, διότι ἡ φυγὴ τῶν ἦτο ταχέα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Ἐν ᾧ ὁ Φιλέας Φόγ διέρχεται τὸ θαυμάσιον λεκανοπέδιον τοῦ Γάγγου, χωρὶς καὶ νὰ συλλογισθῇ τὰ τὸ ἴδιον.

Ἡ τολμηρὰ ἀρπαγὴ εἶχεν ἐπιτύχει καὶ μετὰ μίαν ὥραν ὁ Πονηρίδης ἐγέλα ἐτι ἐπὶ τῇ ἐπιτυχίᾳ του. Ὁ κ. Φραγκίσκος Κρόμαρτυ ἐσφιγξεν τὴν χεῖρα τοῦ ἀτρομήτου νέου, ὁ δὲ κύριός του τῷ εἶπε: «Καλὰ!» ὅπερ ὑπὸ τοῦ εὐπατρίδου ἐκείνου λεγόμενον ἐσήμαινε μεγίστην ἐπιδοκιμασίαν. Πρὸς ταῦτα δὲ ὁ Πονηρίδης ἀπήντησεν, ὅτι πᾶσα ἡ τιμὴ τοῦ ἐπιχειρήματος ἀνῆκεν εἰς τὸν κύριόν του, ὅτι αὐτὸς ἰδέαν μόνον παρὰδοξον εἶχε συλλάβει, καὶ ὅτι ἐγέλα ἐτι, συλλογίζόμενος ὅτι ἐπὶ τινὰς στιγμὰς αὐτός, ὁ Πονηρίδης, ὁ πρῶν σχοινοβάτης, ὁ πρῶν λοχίας τῶν πυροσβεστῶν ὑπῆρξε τεταρτιευμένος Ἰνδός ἡγεμὼν καὶ χῆρος χαριεστάτης γυναικός.

Ἡ νεαρὰ Ἰνδὴ, οὐδόλως συναισθανθεῖσα τὰ γενόμενα, ἀνεπαύετο ἐντὸς ἐνὸς ἐκ τῶν καλῶν, περιτετυλιγμένη δι' ὀδοπορικῶν σκεπασμάτων.

Ὁ ἐλέφας ἐν τοσοῦτῳ, ὀδηγούμενος ἀσφαλίστατα ὑπὸ τοῦ Παρσίδου, διέτρεχε δρομαίως τὸ σκοτεινὸν ἐτι δάσος, μετὰ μίαν δὲ ὥραν ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως εἰσῆρχετο εἰς εὐρείαν πεδιάδα. Τὴν ἐβδόμην ὥραν ἐγένετο σταθμός, ἀλλ' ἡ νεαρὰ γυνὴ διετέλει ἐτι ἐν πλήρει ληθάργῳ. Ὁ ὀδηγὸς τῇ ἔδωκε νὰ πῇ ὀλίγον ὕδωρ μεμιγμένον μετ' οἴνοπνεύματος, ἀλλ' ἡ ναρκωτικὴ ἐνέργεια, ἥτις ἐβάρυνεν ἐπ' αὐτῆς, ἐμελλε νὰ παραταθῇ ἐπὶ τινὰ ἐτι χρόνον.

Ὁ κύριος Φραγκίσκος Κρόμαρτυ, ὅστις ἐγνώριζε τ' ἀποτελέσματα τῆς ἐκ τῶν ἀτμῶν τῆς καννάβεως μέθης, οὐδόλως περὶ αὐτῆς ἀνησύχει. Οὐχ ἦττον ὅμως, καίτοι δὲν ἐθορύβει τὸν ὑποστράτηγον ἡ κατὰστασις τῆς νέας Ἰνδῆς, ἐθορύβει αὐτὸν τὸ μέλλον. Δὲν ἐδίστασε δὲ νὰ εἰπῇ εἰς τὸν Φιλέαν Φόγ, ὅτι ἂν ἡ κυρία Λουδὰ ἔμεινεν ἐν τῇ Ἰνδικῇ, ἤθελεν ἀφεύκτως ἐμπέσει πάλιν εἰς χεῖρας τῶν δημίων της. Διότι οἱ δαιμονιζῶντες οὗτοι ἦσαν διεσπαρμένοι καθ' ὅλην τὴν Ἰνδικήν, καὶ θὰ κατώρθουν βεβαίως, βίᾳ τῆς Ἀγγλικῆς ἀστυνομίας, νὰ συλλάβωσι καὶ πάλιν τὸ θῦμά των, εἴτε ἐν Μαδράς, εἴτε ἐν Βομβάῃ ἢ καὶ ἐν Καλκούτῃ. Εἰς ὑποστήριξιν δὲ τῶν λόγων του ἀνέφερεν ὁ κ. Κρόμαρτυ πρόσφατον γεγονός ὁμοίας φύσεως, καὶ προσέθηκεν, ὅτι κατὰ τὴν γνώμην του ἡ νεαρὰ γυνὴ θὰ ἦτο ἀσφαλὴς μόνον ἐὰν κατέλειπε τὰς Ἰνδίας.

Ὁ Φιλέας Φόγ ἀπήντησεν, ὅτι ἤθελε λάβει ὑπ' ὄψιν τὰς παρατηρήσεις ταύτας, καὶ ὅτι ἤθελε σκεφθῇ.

Περὶ τὴν δεκάτην ὥραν ὁ ὀδηγὸς ἀνήγγειλε τὸν σταθμὸν τοῦ Ἀλλαχαβάδ, ὅπου ἤρχιζε πάλιν ὁ διακεκομμένος σιδηροδρόμος, οὗτινος αἱ ἀμαξοστοιχίαι διανύουσιν εἰς ἐν σχεδὸν ἡμερονύκτιον τὸ μεταξὺ Ἀλλαχαβάδ καὶ Καλκούτης διάστημα.

Οὕτω δὲ ὁ Φιλέας Φόγ ἐμελλε νὰ φθάσῃ ἐγκαίρως, ὅπως ἐπιβιβάσθῃ τὴν ἐπαύριον 25 ὁκτωβρίου, περὶ τὴν μεσημβρίαν, εἰς τὸ διὰ Χόγγ-Κόγγ ἀναχωροῦν ἀτμοκίνητον.

Ἡ νεαρὰ γυνὴ ἀπετέθη ἐν τινι δωματίῳ τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ, ὁ δὲ Πονηρίδης παρηγγέλην νὰ φροντίσῃ, ὅπως τῇ ἀγοράσῃ ὅσα ἤθελεν εὔρει ἐνδυμασίας ἀντικείμενα, οἷον ἐσθῆτας, ἐπώμια, σισύρας, κ.τ.π., λαβὼν ἐπὶ τούτῳ ἀπερίοριστον παρὰ τοῦ κυρίου του πίστωσιν. Ἀνεχώρησεν ἐπομένως εὐθύς, καὶ διέδραμε τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως.

Τὸ Ἀλλαχαβάδ—πόλις θεοῦ—εἶνε μία τῶν ἱερωτάτων πόλεων τῆς Ἰνδικῆς, καθότι κεῖται ἐπὶ τῆς συμβολῆς δύο ἱερῶν ποταμῶν, τοῦ Γάγγου καὶ τοῦ Ζούμνα, ὧν τὰ ῥεῖθρα προσελκύουσι πάντας τῆς χερσονήσου τοὺς προσκυνητάς. Γνωστὸν δὲ εἶνε ἄλλως, ὅτι κατὰ τὰς παραδόσεις τῆς Ῥαμαϊάνας, ὁ Γάγγης πηγάζει ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, ὅθεν, χάρις εἰς τὸν Βράμαν, καταβαίνει εἰς τὴν γῆν.

Ἐνῷ ὁ Πονηρίδης ἠγόραζεν, εἶδε συνάμα καὶ τὴν πόλιν, ἣν ὑπερήσπιζεν ἄλλοτε μεγαλοπρεπὲς φρούριον, μεταβληθὲν εἰς δημοσίαν φυλακὴν. Οὔτε βιομηχανία οὔτε ἐμπορίον ὑπάρχουσι πλέον ἐν αὐτῇ, τῇ τοσοῦτον ἄλλοτε ἐμπορικῇ καὶ βιομηχανίᾳ πόλει. Ὁ δὲ Πονηρίδης, ὅστις μάτην ἀνεζήτη κατὰστήματα νεωτερισμῶν, ὡς εἰ εὕρισκετο εἰς τὴν Regent Street τοῦ Λονδίνου, μόλις εὔρε τέλος παρὰ τινι Ἰουδαίῳ μεταπράτῃ τὰ ἀναγκαζοῦντα αὐτῷ, ἥτοι ἐσθῆτα ἐκ σκωτικοῦ ὑφάσματος, εὐρύν τινα μανδύαν, καὶ μεγαλοπρεπῇ σισύραν ἐκ δέρματος ἐνυδρίδος, ἣν ἀδίστακτως ἐπλήρωσεν ἐβδόμηκοντα πέντε λίρας. Εἶτα δὲ θριαμβευτικῶς ἐπανῆλθεν εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ σιδηροδρόμου.

Ἡ κυρία Λουδὰ ἤρχιζεν ἤδη νὰ συνέρχεται. Ὁ λήθαργος διελύετο βαθμικῶς, καὶ οἱ πρῶοί της ὀφθαλμοὶ ἀνελάμβανον πᾶσαν αὐτῶν τὴν Ἰνδικὴν γλυκύτητα.

Ὁ βασιλεὺς ποιητῆς Οὐσσάφ-Οὐδδαούλ, ὡμνῶν τὰ θέλητρα τῆς βασιλείας τῆς Ἀχμεναγίδας, ἐκφορᾶται ὡς ἐξῆς:

«Ἡ σιλιπνὴ τῆς κόμης, εἰς δύο χωρίζομένη, περιβάλλει ἐκατέρωθεν τὴν ἀρριονικὴν περιφέρειαν τῶν ἄβρων της καὶ λευκῶν παρειῶν, ὧν ἀπαστρέπτει ἡ λεία καὶ ἀνθηρὰ χροιά. Αἱ ἐβενώδεις ὀφρὺς της ἔχουσι τὸ σχῆμα καὶ τὴν

«δύναμιν τοῦ τόξου τοῦ Κάμα, Θεοῦ τοῦ ἔρωτος, καὶ ὑπὸ τὰς μακρὰς μεταξώδεις βλεφαρίδας» τῆς, ἐν τῇ μελανῇ κόρῃ τῶν μεγάλων διαυγῶν τῆς ὀφθαλμῶν, ἀντανάκλονται, ὡς ἐπὶ τῶν ἰσχυρῶν λιμνῶν τῶν Ἰμαλαίων, αἱ φαινόμεναι ἀκτίνες τοῦ οὐρανίου φωτός. Οἱ ὀδόντες αὐτῆς, μικροί, λευκοὶ καὶ ἴσοι, στίλβουσι διὰ τῶν μειδιώντων χειλέων τῆς, ὡς δρόσου σταγόνες ἐν ἡμικλειστῇ κάλυκτι θνήσκουσ ῥοιᾶς. Τὰ μικρὰ καὶ συμμέτρως καμπτόμενα ὦτά τῆς, αἱ ῥοδιναὶ τῆς χεῖρες, οἱ πόδες αὐτῆς οἱ τοξοειδεῖς καὶ τρυφεροὶ ὡς κάλυκες λωτοῦ, ἀστράπτουσιν ὡς οἱ ὠραιότεροι τῶν μαργαριτῶν τοῦ Σεϋλάν, ὡς οἱ καθαρώτατοι τῆς Γολκόνδης ἀδάμαντες. Ἡ «λεπτὴ καὶ λιγυρά τῆς ὀσφύς, ἣν δύναται ἡ χεὶρ νὰ περισφίγῃ, ἀναδεικνύει ἔτι μᾶλλον τὴν εὐκαμπῆ τοῦ ἀναστήματος τῆς κομφόρητα» καὶ τὸν πλοῦτον τοῦ στήθους τῆς, ὅπου ἡ ἀκαμάζουσα νεότης ἀναπτύσσει τοὺς καλλίστους τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῆς. Ὑπὸ τὰς μεταξίνας δὲ «πτυχὰς τοῦ χιτῶνός τῆς φαίνεται αὐτῇ λαξευθεῖσα ἐξ ἀπέφθου ἀργύρου ὑπὸ τῆς θείας χειρὸς τοῦ ἀθανάτου γλύπτου Βισβακάμα.»

Καὶ χωρὶς ὅμως τοῦ ποιητικοῦ τούτου κόμπου, ἀρκεῖ μόνον νὰ ῥηθῇ ὅτι ἡ κ. Ἀουδά, ἡ χήρα τοῦ ἡγεμόνος τοῦ Βουνδελοκούνδ, ἦτο θελκτικωτάτη γυνή, καθ' ὅλην τὴν εὐρωπαϊκὴν τῆς λέξεως σημασίαν. Ἐλάλει καθαρῶτα τὴν ἀγγλικὴν, καὶ οὐδεμίαν εἶπεν ὁ ὀδηγὸς ὑπερβολὴν, ἰσχυρισθεῖς, ὅτι ἡ ἀνατροπὴ εἶχεν ἐντελῶς μεταμορφώσει τὴν νεαράν ἐκείνην Παρσίδα.

Ἐν τούτοις ἡ ἀμαξοστοιχία ἔμελλε νὰ καταλίπῃ μετὰ μικρὸν τὸν σταθμὸν τοῦ Ἀλλαχ-βάδ, ὃ δὲ Παρσίδης ἀνέμενεν. Ὁ κ. Φόγ ἐπλήρωσεν αὐτῷ τὸ συμπεφωνημένον μίσθωμα, χωρὶς νὰ προσθέσῃ ὀβολόν. Τοῦτο ἐξέπληξέ πῶς τὸν Πονηρίδην, γνωρίζοντα τί ὤφειλεν ὁ κύριός του εἰς τὴν ἀφοσίωσιν τοῦ ἐλεφαντοκόμου, ὅστις εἶχεν ἀληθῶς διακινδυνεύσει τὴν ζωὴν αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐπιχειρήσιν τοῦ Πιλλαγῆ, καὶ δυσκόλως ἤθελε βραδύτερον διαφύγει τὴν ἐκδίκησιν τῶν Ἰνδῶν, ἂν οὗτοι ἐμάνθανον τὴν συνενόχην του.

Ἐμενε δὲ προσέτι ἐκκρεμὲς καὶ τὸ ζήτημα τοῦ Κιούνη. Τί θὰ ἐγίνετο ὁ τοσοῦτον ἀκριβὴς ἀγορασθεὶς ἐλέφας; Ἀλλ' ὁ Φιλέας Φόγ εἶχεν ἤδη ἀποφασίσει τὰ περὶ τούτου.

— Παρσίδη, εἶπεν εἰς τὸν ὀδηγόν, ὑπῆρξες πρόθυμος καὶ ἀφωσιωμένος. Καὶ ἐπλήρωσα μὲν τὴν ὑπηρεσίαν σου, ἀλλ' ὄχι καὶ τὴν ἀφοσίωσίν σου. Θέλεις αὐτὸν τὸν ἐλέφαντα; σοῦ τὸν χαρίζω.

Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ὀδηγοῦ ἀπῆσραψαν ἐκ χαρᾶς.

— Μοῦ χαρίζετε ὁλόκληρον περιουσίαν, ἐνδοξότατε! ἀνέκραξε.

— Πάρε τον, ὀδηγέ, προσέθηκεν ὁ κ. Φόγ, καὶ πάλιν ἐγὼ μένω ὀφειλέτης σου.

— Εὐγε, ὦρα! ἀνεφώνησεν ὁ Πονηρίδης.

Πάρε τον, φίλε μου! ὁ Κιούνης εἶνε γενναῖον καὶ ἀνδρεῖον ζῶον.

Πορευθεὶς δὲ πρὸς τὸν ἐλέφαντα, τῷ προσέφερε βώλους τινὰς σακχάρου, λέγων:

— Νά, Κιούνη, παιδί μου, φάγε!

Ὁ ἐλέφας ἐγκύλλισε μὲν τὸ κατ' ἀρχὰς εὐχαρίστως, εἶτα δὲ τυλίξας τὴν προβοσκίδα του περὶ τὴν ζώνην τοῦ Πονηρίδου, ἀνύψωσεν αὐτὸν μέχρι τῆς κεφαλῆς του. Ὁ Πονηρίδης, οὐδόλως φοβηθεὶς, ἐθώπευσε τὸ ζῶον, ὅπερ ἀπέθηκεν αὐτὸν πάλιν ἡρέμα χαμαί, καὶ ἀνταπεκρίθη διὰ θερμῆς χειραψίας εἰς τὴν προβοσκιδαψίαν του ἐκείνην.

Μετὰ τινὰς στιγμὰς ὁ Φιλέας Φόγ ὁ κ. Φραγκίσκος Κρόμαρτυ καὶ ὁ Πονηρίδης, καθήμενοι ἐντὸς ἀνέτου ἀμάξης, ἥς ἡ κ. Ἀουδά κατεῖχε τὴν καλλίστην θέσιν, ἔτρεχον διὰ πάσης τοῦ αἵματος τῆς δυνάμεως πρὸς τὴν Βεναρές.

Τὰ χωρίζοντα τὴν πόλιν ταύτην ἀπὸ τοῦ Ἀλλαχβάδ ὀδοιτρόντα μίλια διηνύθησαν ἐντὸς δύο ὥρων, κατ' αὐτὸ δὲ τὸ διάστημα ἡ νεαρά γυνὴ συνῆλθεν ἐντελῶς, διαλυθέντων τῶν νεοκωτικῶν καπνῶν τοῦ χάγγ.

Φαντάζεται ὁ ἀναγνώστης πόσον κατεπλάγη, βλέπουσα ὅτι διέτρεχε σιδηρόδρομον, ὅτι εὐρίσκετο ἐντὸς ἀμάξης σιδηροδρομικῆς, ὅτι ἐφόρει εὐρωπαϊκὰ ἐνδύματα, καὶ ἐκάθητο ἐν μέσῳ ὁδοιπόρων παντελῶς ἀγνώστων εἰς αὐτήν!

Τὸ κατ' ἀρχὰς οἱ συνοδοιπόροι τῆς παρέσχον εἰς αὐτὴν πᾶσαν περιποίησιν καὶ τὴν ἀνεξωγόντησιν δι' ὀλίγων σταγόνων σακχαρώδους ποτοῦ· εἶτα δὲ ὁ ὑποστράτηγος διηγῆθη αὐτῇ τὰ διατρέξαντα, παραστήσας ἰδίως τὴν ἀφοσίωσιν τοῦ Φιλέα Φόγ, μὴ διστάσαντος νὰ διακινδυνεύσῃ τὴν ζωὴν του πρὸς σωτηρίαν τῆς, καὶ τὴν εὐτυχὴ λύσιν τοῦ συμβάντος, ὀφειλομένην εἰς τὴν τολμηρὰν ἐπινόησιν τοῦ Πονηρίδου.

Ὁ κ. Φόγ οὐδὲν προσέθηκεν εἰς τὴν ἀφήγησιν, ὃ δὲ Πονηρίδης ἐπανελάμβανεν ἐντροπόμενος, ὅτι «δὲν ἤξιζε τὸν κόπον νὰ γίνεταί λόγος.»

Ἡ κ. Ἀουδά νύχαρίστησεν ἐκθύμως τοὺς σωτήρας τῆς, διὰ τῶν δακρύων τῆς μᾶλλον ἢ διὰ λέξεων, καὶ οἱ πρῶοί τῆς ὀφθαλμοὶ μᾶλλον ἢ τὰ χεῖλη τῆς ὑπῆρξαν τῆς εὐγνωμοσύνης τῆς οἱ διερμηνεῖς. Εἶτα δὲ, ἀναλογισθεῖσα τὴν σκηνὴν τῆς ἀνθρωποθυσίας, καὶ ἀναβλέπουσα περὶ αὐτὴν τὸ Ἰνδικὸν ἔδαφος, ἔφ' οὗ τοσοῦτοι τὴν ἀνέμενον ἔτι κινδύνου, κατελήφθη ὑπὸ φρικιάσεως.

Ὁ κ. Φόγ ἐνόησε τί διελογίζετο ἡ κ. Ἀουδά, καὶ ὅπως τὴν ἐνθαρρύνῃ, τῇ πράτεινε, μετὰ πολλῆς ἄλλως ψυχρότητος, νὰ τὴν μεταφέρει εἰς Χόγγ-Κόγγ, ὅπου νὰ διαμείνῃ μέχρις οὗ λησμονηθῇ τὸ πρᾶγμα.

Ἡ κ. Ἀουδά ἐδέχθη μετ' εὐγνωμοσύνης τὴν προσφοράν, διότι ἐν Χόγγ-Κόγγ ἀκριβῶς διέμενεν εἰς τῶν συγγενῶν τῆς, Παρσίδης ἐπίσης καὶ εἰς τῶν πρώτων ἐμπόρων τῆς πόλεως ἐκεῖ-

νης, καθαρῶς ἀγγλικῆς, καὶ τοὶ κειμένης ἐπὶ τῆς σινικῆς χώρας.

Τὴν ἡμίσειαν ὥραν μετὰ μεσημβρίαν ἡ ἀμαξοστοιχία ἵστατο εἰς τὸν σταθμὸν τῆς Βεναρές. Αἱ βραχμανικαὶ παραδόσεις βεβαιοῦσιν, ὅτι ἡ πόλις αὕτη κεῖται ἐπὶ τῆς θέσεως τῆς ἀρχαίας Κασῆς, ἥτις ἐκρέματο ἄλλοτε ἐν τῷ κενῷ, μετὰ τοῦ ζενίθ καὶ τοῦ ναδίρ, ὡς ὁ τάφος τοῦ Μωάμεθ. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ὁμῶς ἐκείνην, τὴν θετικωτέραν, ἡ Βεναρές, — Ἀθῆναι τῆς Ἰνδικῆς κατὰ τὸ λέγειν τῶν ἀνατολικολόγων, — ἔκειτο πεζότατα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, καὶ ὁ Πονηρίδης κατῴρθωσε νὰ ἱδῇ ἐπὶ στιγμὴν τὰς ἐκ κεράμων οἰκίας τῆς καὶ τὰς ἐκ καλαμωτῶν καλύβας αὐτῆς, ἐξ ὧν οἰκτρά ὅλως ἀπέβαιναν ἡ θέα τῆς, στερουμένη οἰοῦντοτε ἰδιόζοντος χαρακτῆρος.

Ἐκεῖ ἔμελλε νὰ μείνῃ ὁ κ. Φραγκίσκος Κρόμαρτυ, καθότι ὀλίγα μίλια πρὸς βορρᾶν τῆς πόλεως ἐσκήνουν τὰ στρατεύματα, πρὸς ἃ μετέβαιναν. Ἀπεχαιρέτισε λοιπὸν ὁ ὑποστράτηγος τὸν Φιλέαν Φόγ, ἐπευχόμενος αὐτῷ πᾶσαν δυνατὴν ἐπιτυχίαν, καὶ εὐχόμενος συνάμα εἰς αὐτὸν νὰ ἐπιχειρήσῃ καὶ πάλιν τὴν αὐτὴν περιοδείαν, οὐχὶ τοσοῦτον ἰδιοτρόπως, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπωφελῶς. Ὁ κ. Φόγ ἐθλίψεν ἐλαφρῶς τοὺς δακτύλους τοῦ συνοδοιπόρου του, ἡ δὲ κ. Ἀουδά ἀπεχαιρέτισεν αὐτὸν τρυφερώτερον, λέγουσα, ὅτι οὐδέποτε ἤθελε λησμονῆσαι, τί ὤφειλεν εἰς τὸν κ. Φραγκίσκον Κρόμαρτυ. Ὁ Πονηρίδης, τιμῆθεις δι' ἐγκαρδίου χειραψίας ὑπὸ τοῦ ὑποστράτηγου, ἠρώτησεν αὐτόν, ποῦ καὶ πότε ἤθελε δυνηθῇ νὰ θυσιασθῇ ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ οἱ συνοδοιπόροι μετὰ μικρὸν ἐχωρίσθησαν.

Πέραν τῆς Βεναρές ὁ σιδηρόδρομος παρηκολούθει ἐν μέρει τὸ λεκανοπέδιον τοῦ Γάγγου, διὰ τῶν ὑέλων δὲ τῆς ἀμάξης, εὐδίου ὄντος τοῦ καιροῦ, ἐφαίνετο τὸ ποικίλον τοπίον τοῦ Βεχάρ: ὄρη χλοοσκεπῆ, ἀγροὶ ἐσπαρμένοι σῖτον, κριθὴν καὶ ἀραβόσιτον, ποτάμια καὶ ἔλη πλήρη πρασίνων κροκοδείλων, χωρία εὐμορφὰ καὶ δάση χλοάζοντα ἔτι. Ἐλέφαντες τινες καὶ βόες Ἰνδικοὶ ἤρχοντο καὶ ἐλούοντο εἰς τὰ ρεῖθρα τοῦ ἱεροῦ ποταμοῦ, μετ' αὐτῶν δὲ καὶ ἐμάδες Ἰνδῶν ἐκατέρου τοῦ φύλου ἐξετέλουν εὐλαβῶς τοὺς ἱεροὺς τῶν καθαρμῶν, καὶ τοὶ ἡῶρα τοῦ ἔτους ἦν ἤδη προκεχωρημένη καὶ ἱκανῶς ψυχρά. Οἱ πιστοὶ οὗτοι, ἐλθροὶ θανάσμοι τοῦ βουδισμού, εἰσι θερμοὶ ὀπαδοὶ τῆς βραχμανικῆς θρησκείας, ἐνσαρκουμένης εἰς τὰ τρία ταῦτα πρόσωπα: τὸν Βισνούν, ἡλιακὴν θεότητα, τὸν Σίβαν, προσωποποίησιν τῶν φυσικῶν δυνάμεων, καὶ τὸν Βράμαν, ὑψιστον ἄρχοντα τῶν ἱερέων καὶ νομοθετῶν. Πῶς ὅμως ἄρα γε ὁ Βράμας οὗτος, ὁ Σίβας καὶ ὁ Βισνούς θὰ ἔβλεπον νῦν τὴν Ἰνδικὴν ἐκείνην χώραν, παντελῶς ἐκβεβηρωθεῖσαν, καθ' ὃν χρόνον τὰ ἀτμοκίνητα διέσχίζον

βρυχόμενα τὰ ἱερά τοῦ Γάγγου νάματα, φοβίζοντα τοὺς ἐφιπταμένους τῶν ξείθρων του λάβρους, τὰς βοσκούσας παρὰ τὰς ὄχθας του γελῶνας καὶ τοὺς ἐξηπλωμένους ἐπ' αὐτῶν εὐλαβεῖς!

Ὅλον ἐκεῖνο τὸ παρόραμα παρήλθεν ὡς ἀστραπή, πολλάκις δὲ καὶ νέφη ἀτμοῦ λευκοῦ συνεκάλυψαν τὰς λεπτομερείας του. Μόλις που κατῴρθωσαν οἱ ὁδοιπόροι νὰ ἴδωσιν ἐν παρόδῳ τὸ φρούριον τοῦ Χουνάρ, κείμενον εἴκοσι μίλια νοτιοανατολικῶς τῆς Βεναρές καὶ ἀποτελοῦν τὴν ἀρχαίαν ἀκρόπολιν τῶν ἡγεμόνων τοῦ Βεχάρ, τὴν Γαζεπούρ καὶ τὰ διάσημα ῥοδοσκακτῆριά τῆς, τὸν τάφον τοῦ λόρδου Κορνούλλις, ὑψόμενον ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὀχθῆς τοῦ Γάγγου, τὴν ἰσχυρὰν πόλιν τοῦ Βουζάρ, τὴν Πάτναν, πόλιν μεγάλην ἐμπορικὴν καὶ βιομήχανον, ὅπου τελεῖται ἡ κυριωτάτη ἐν τῇ Ἰνδικῇ ἐμπορεία τοῦ ὀπίου, καὶ τὴν Μογγίρ τέλος, πόλιν εὐρωπαϊκωτάτην, ἀγγλικὴν ὡς ἡ Μαγγεστρία καὶ ἡ Βιρμιγγάμη, διάσημον δὲ διὰ τὰ ἐν αὐτῇ χυτήρια σιδήρου, τὰ μηχανουργεῖα τῆς καὶ τὰ ἐργοστάσια ἀγγεμάχων ὀπλῶν, καὶ τῆς αἰ ὑψηλαὶ κάμινοι κατεβρύβαινον διὰ μελανῆς ἀσβόλης τὸν οὐρανὸν τοῦ Βράμα—οἷονεὶ γενοβοκοποῦσαι ἀληθῶς τὸν ὀνειρώδη κόσμον τῆς Ἰνδικῆς θρησκείας.

Εἶτα ἐπῆλθεν ἡ νύξ, καὶ ἐν μέσῳ τῶν ὀρυγῶν τῶν τίγρεων, τῶν ἄρκτων καὶ τῶν λύκων, οἵτινες ἐφρευγον πρὸ τῆς ἀτμομηχανῆς, ἡ ἀμαξοστοιχία παρήλθεν ἐν ὅλῃ αὐτῆς τῇ βίᾳ, καὶ οὔτε τῆς Βεγγάλης τὰ θαυμασία εἶδον οἱ ὁδοιπόροι. οὔτε τὴν Γολκόνδην, οὔτε τὰ ἐρείπια τῆς Γούρ, οὔτε τὴν Μυρσιδαβάδ, τὴν ἄλλοτε πρωτεύουσάν, οὔτε τὸ Βουδβάν, οὔτε τὴν Οὐγγλῆ, οὔτε τὴν Χαρδεναγόρ, τὴν γαλλικὴν αὐτὴν γωνίαν τοῦ Ἰνδικοῦ ἐδάφους, ἐφ' ἧς ὑπερῆφάνως θι ἐβλεπεν ὁ Πονηρίδης κυματίζουσαν τὴν σημαίαν τῆς πατρίδος του!

Τέλος τὴν ἐβδόμην ὥραν τῆς πρωῒας ἐφθασεν ἡ ἀμαξοστοιχία εἰς Καλκούταν, τὸ ἀτμοκίνητον δὲ, ὅπερ ἀνεχώρει εἰς Χόγγ-Κόγγ, ἀπέπλεε τὴν μεσημβρίαν. Ὡστε ὑπελείποντο ἔτι πέντε ὥραι εἰς τὸν Φιλέαν Φόγ.

Κατὰ τὸ δρομολόγιόν του ὁ εὐπατρίδης οὗτος ὤφειλε νὰ φθάσῃ εἰς τὴν πρωτεύουσάν τῆς Ἰνδικῆς τὴν 25 ὁκτωβρίου, ἥτοι τὴν εἰκοστήν τρίτην ἡμέραν μετὰ τὴν ἐκ Λονδίνου ἀναχώρησίν του, καὶ ἐφθάνεν ἀληθῶς τὴν ὠρισμένην ἡμέραν. Οὔτε προσέτρεχεν ἐπομένως, οὔτε καθυστέρει, διότι αἱ δύο ἡμέραι, ἃς εἶχε κερδήσει μετὰ τοῦ Λονδίνου καὶ Βομβάης, εἶχον ἀπολεσθῇ δυστυχῶς, ὡς εἶδον οἱ ἀναγνώσται, κατὰ τὴν διάβασιν τῆς Ἰνδικῆς γεωγραφίας· ἀλλὰ πρέπει νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ὁ κ. Φιλέας Φόγ δὲν τὰς ἐλυπεῖτο.

[Ἐπεται συνέχισις.]

Τὸ μᾶλλον κατωκνημένον μέρος τῆς Εὐρώπης εἶνε τὸ Βέλγιον.

ΦΟΡΟΙ ΕΠΙ ΓΡΑΙΚΟΡΩΜΑΙΩΝ

Παραπονούμεθα σήμερον διὰ τούς φόρους, ἀλλὰ τίς σύγκρισις μεταξύ τούτων, μήτε αὐτῶν ἀκόμη τῶν ἐν Τουρκίᾳ ἐξαίρουμένων, καὶ τῶν ἐπὶ τῶν Γραικορωμαίων; Διηγούμεθα.

Βασίλειος ὁ Βουλγαροκτόνος ἐπέβαλε τὸ λεγόμενον *Κεφαλιτικόν*, φόρου εἶδος, ὅστις ἐλέγετο καὶ τοῦ *Ἀλληλεγγύου*, διότι οἱ πλούσιοι ὑπεχρεώθησαν νὰ ἐγγυηθῶσι διὰ τόσους ἑκαστός πτωχοὺς.

«Πεσόντων δὲ τῶν χερσαίων τειχῶν τῆς πόλεως ἐπὶ τοῦ μεγάλου σεισμοῦ, διελάλησεν ὁ βασιλεὺς (Λέων ὁ Ἰσαυρός) λέγων ὅτι ὑμεῖς οἱ τῆς πόλεως ἀδυνατεῖτε τὰ τεῖχη κτίζειν, ἀλλὰ προσετέξαμεν τοῖς διοικηταῖς τῶν Θεμάτων¹ ἀπαιτεῖν εἰς τὸν κανόνα, κατὰ νόμισμα μιλιάρισιον² ἐν, καὶ λαμβάνει αὐτὸ ἡ βασιλεία, καὶ κτίζει αὐτό. Ἐντεῦθεν ἐπεκράτησεν ἡ συνήθεια, παρέχειν τὰ δικάρατα.»³ Εἰς τὸ δόσιμον τοῦτο, τὸ ὅποιον ἦτον ἐξ φόλλης,⁴ προσέθηκεν ὕστερον Νικηφόρος ὁ ἀπὸ Γενικῶν ἄλλας ἐξ, καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάσθη *Δικερατοεξάφολλον*.

Ἄλλ' ὁ αὐτὸς Νικηφόρος, χρηματιστὴς πάντων δεινότητος, διότι ὑπῆρξε Δεσφθερδάρης,⁵ «συναγαγὼν, λέγει ὁ Θεοφάνης, τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπιστήμονας ναυκλήρους, δέδωκεν ἐπὶ τόκῳ τετρακεράτου τὸ νόμισμα ἀνὰ χρυσίου λίτρας δώδεκα, τελούντας καὶ τὰ συνήθη κομμέρια!» Τοῦτο θὰ εἴπῃ μίαν φορὰν τόκος! εἰκοσιτέσσαρα τοῖς ἑκατόν!!

Αὐτὸς οὗτος εἶχεν ἐπιβάλλει καὶ τὸ λεγόμενον *Καπνικόν* ἢ *Καπνιτικόν*, φόρον συνιστάμενον εἰς τεσσαράκοντα πέντε σχεδὸν σολδία, πληρωνόμενα κατ' ἔτος δι' ἐκάστην καπνοδόχον, τοῦ ὁποῦ δὲν ἐξήρουντο οὔτε τῶν ἐκκλησιαστικῶν οἰκιῶν οἱ ἐνοικιάτορες. «Τοὺς τῶν εὐαγῶν οἰκῶν παροίκους τὰ καπνικὰ ἀπαιτεῖσθαι», ὀρίζει μία του Νεαρά.

Ἐπὶ τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἐπενοήθη καὶ τὸ *Λερισκόν*, φόρος οὐχὶ ἐπὶ τοῦ ἀναπνεομένου ἀέρος, καθὼς ἐνόμισαν τῶν Εὐρωπαίων τινές, ἀλλ' ἐπὶ τῶν θυρίδων ἐκάστης οἰκίας τῶν ἐπὶ τῆς λεωφόρου. Ἄλλ' ἐπὶ τοῦ Αὐτοκράτορος τούτου, τὸ δεινὸν τῆς φορολογίας εἶχε φθάσει εἰς τοιαύτην ὑπερβολήν, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῆς διοικήσεως τοῦ ἀλιτηρίου ἐκείνου Ἰωάννου τοῦ Καππαδόκου, ὥστε ὁ Λυδὸς Ἰωάννης, ἀφοῦ ἀναφέρει μὴ εἶδη δασμῶν, εἰς τὴν ἀπελπισίαν τῶν φορολογουμένων ἀποδίδει καὶ τὴν τρομερὰν ἐκείνην πυρκαϊάν, ἥτις, «ἀπὸ τῶν τῆς αὐλῆς ἀρξαμένην εἰσόδων», ἀπετέφρωσε τὰ τρία πέμπτια σχεδὸν τῆς πόλεως.

1. Νομῶν.—2. Μιλιάρισιον=εἶδος λεπτοῦ νομίσματος, δωδέκατον τοῦ σολδίου.—3. Εἰκοσιτέσσαρα κεράτια=ἐν χρυσοῦν νόμισμα.—4. Φόλλης=λεπτότατον χαλκοῦν νόμισμα, (ὀβολός).—5. Δεσφθερδάρης=ὑπάλληλος διευθύνων τὰ Οἰκονομικά.

Ὁ δὲ Ἀλέξιος ὁ Κομνηνὸς ἐπέβαλε καὶ τὸ *Ἀλαμανικόν*, ὅταν ὑπεχρεώθη νὰ πληρώσῃ κανὰ χρυσοῦ τάλαντα, ὡς ἀποζημιώσιν εἰς τοὺς Ἀλαμανοὺς.

Ἀναφέρεται δὲ καὶ *Χαρτιατικόν*, ὅποιον δέ τι εἶδος φορολογίας ἦν, ἀγνοῶ, καὶ δὲν πιστεύω νὰ ἦτον τὸ ἐπὶ τοῦ χαρτοσήμου.

Ἄλλ' ὁ ἐπαχθέστατος τῶν φόρων ἦτον ὁ κληθεὶς τοῦ *Χρυσαργύρου*, διότι ἐπληρόνετο καὶ εἰς χρυσὸν καὶ εἰς ἄργυρον, ἐνῷ οἱ λοιποὶ φόροι ἐπληρόνοντο μόνον εἰς χρυσόν. ἦτο δὲ εἶδος φόρου ἐπὶ τῶν ζώων (ἵππων, ἡμιόνων, ὄνων, βοῶν καὶ κυνῶν) καὶ τῶν ἐπιτηδεύματων, τοῦ ὁποῦ δὲν ἦσαν ἐλεύθεροι οὔτε οἱ ἐπαῖται, οὔτε αἱ ἐταῖραι, εἰσεπράττετο δὲ καὶ διὰ βασιάνων.

Τὸ κυριώτερον εἰσόδημα τῶν Αὐτοκρατόρων ἦτον ἀπὸ τῶν τελωνείων καὶ ἀπ' αὐτῆς ἰδίως τῆς Κωνσταντινουπόλεως, εἰς τῆς ὁποίας ἐκάστην σκάλαν ἐξελέγοντο τὰ *Σκαλιτικά*. Ἀναφέρονται δὲ τόσα ἄλλα φόρων ὀνόματα, ὥστε τῇ ἀληθείᾳ ἀπορίας ἄξιον εἶνε πῶς ἐπήρουν εἰς τόσας ἀπαιτήσεις οἱ ἐμπορευόμενοι, «ἀπαιτήσεις καμπανιστικοῦ, μεσιτικοῦ, ζυγιαστικοῦ, μετρητικοῦ, παχιατικοῦ, γομαριατικοῦ, ὀψωνίου, σκαλιατικοῦ, βιγλιατικοῦ, δεκαετίας, ἀλιευτικῆς τετραμοιρίας, ζυλαχύρου, καστροκτισίας, κατρυγκτισίας, μαγειρίας, ἀντιναύλου, ἐξωπρασίας, κοσμιατικοῦ, καπηλιατικοῦ, μνηνιατικοῦ, ἐργαστηριακοῦ, μεταξιατικοῦ, τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ πανίου τοῦ ἐν τῷ φόρῳ πωλουμένου, ἔτι δὲ καὶ τοῦ κεφαλαίου τοῦ σιταρίου τοῦ εἰσαποταχθέντος ἀπαιτεῖσθαι ἀπὸ τῶν καραβίων, ἢ ἐτέρου τινὸς κεφαλαίου τῶν νῦν ἐνεργουμένων, ἢ καὶ εἰς τὸ ἐξῆς μελλόντων ἐπινοηθῆσεσθαι!!» δηλαδὴ ἔχει ὁ Θεὸς καὶ διὰ τὸ μέλλον!!!

Ὁ λιμὴν τοῦ Βουκολέοντος ἀπέφερε καθ' ἐκάστην τετρακισχιλίας λίτρας ἀργύρου, τὰς ὁποίας ὁ Αὐτοκράτωρ Ἰσαὰκ ὁ Ἀγγελος εἶχε προσδιωρισμένης διὰ τὰ ἐξοδα τῆς τραπέζης του!!

ΠΟΣΑΣ ΤΡΙΧΑΣ ΕΧΟΜΕΝ

ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἡμῶν;

Ἀγγλος τις, ὁ δόκτωρ Ἑρασμος Οὐίλσον, μετὰ μακρᾶς καὶ ἐπιμόνους παρατηρήσεις ὥρισε τὸν ἀριθμὸν τῶν κατὰ μέσον ὅρον ὑπαρχουσῶν τριχῶν ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης κεφαλῆς. Ὅποιοι τινες ἦσαν οἱ ὑπολογισμοὶ του; Δέν το λέγει ὁ κ. Οὐίλσον. Μήπως ἔτιτε τρίχα τρίχα κεφαλὴν τινα πέρα τοῦ δέοντος πρόθυμον καὶ ἀνεκτικὴν; Ἀλλὰ τί λέγω κεφαλὴν; Κεφαλὰς καὶ κεφαλὰς ὅλας θὰ ἔτιλεν ὁ ὑπόμονος ἄγγλος ἀφ' οὗ λέγει ὅτι εὔρε κατὰ μέσον ὅρον τὸν ἀριθμὸν τῶν τριχῶν. Ἡ τοῦναντίον ὀφείλομεν νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι χωρὶς νὰ τίλῃ τὰς τρίχας ἐμέτρησης αὐτάς συνάπτων καὶ ἀποχωρίζων κατὰ

1. Ἐσπερολογίῃ ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Σ. Βαζαντινοῦ.

μικρὰς δεσμίδας; Τίς οἶδεν. Ὅπως δὴποτε τοῦτο ἡμεῖς γινώσκουμεν, ὅτι ὁ δόκτωρ Ἑρασμος Οὐίλσον μετὰ μακρᾶς καὶ ἐνδελεχεῖς παρατηρήσεις κατῳρίσθη νὰ ὀρίσῃ κατὰ μέσον ὅρον τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης κεφαλῆς ὑπαρχουσῶν τριχῶν. Ὑπολογίζει λοιπὸν ὁ σοφὸς δόκτωρ ὅτι «ἡ κεφαλὴ καθ' ἑκάστον τετραγωνικὸν δάκτυλον περιέχει 1066 τρίχας.» Ὅθεν τῆς ὅλης κεφαλῆς ἐχούσης ἔκτασιν 120 περίπου τετραγωνικῶν δακτύλων, αἱ ἐπ' αὐτῆς ὑπάρχουσαι τρίχες εἶνε 127,920 κατὰ μέσον ὅρον!

Ἄλλ' ἐπιτραπήτω ἡμῖν νὰ ποιήσωμεν παρατηρήσεις τινὰς ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ τούτου, ὃν βεβαίως οὐδόλως ἀναλαμβάνομεν νὰ ἐξακριβώσωμεν καὶ ἐξετάσαντες ἀποδείξωμεν τὸ γνήσιον αὐτοῦ. Προφανῶς ὁ κ. Οὐίλσον δὲν ἀξιοῖ ὅτι ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἀναφέρεται εἰς τοὺς ἀτυχεῖς ἐκείνους, (εἰς οὓς συγκαταλέγεται καὶ γράφων τὰς γραμμάς ταύτας), οἵτινες πάσχουσιν ὑπὸ φαλακρότητος. Λυπηρὸν δὲ ὅτι ὁ σοφὸς ἀνὴρ δὲν διήρσεν τὰ ἀπεψιλωμένα κρानία εἰς πολὺν κατηγορίαν. Δότι τότε θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ὀρίσωμεν πότε ὁ ἀνθρώπος ὀφείλει νὰ λέγηται φαλακρός. Καὶ δὲν εἶνε καὶ εὐκόλον τοῦτο, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἐπομένου γνωστοτάτου σοφιστικοῦ συλλογισμοῦ. Τουτέστι ὑποθέτω ὅτι ἔχετε καὶ τὰς 127,920 τρίχας σας· ἐὰν ἐγὼ ἀποσπάσω μίαν τῶν τριχῶν σας τούτων θὰ γείνητε φαλακρός; Ὁχι βεβαίως. Ἀλλ' ἐὰν ἀποσπάσω καὶ δευτέραν; Πάλιν ὄχι, διότι οὐδεὶς εὐφρονῶν θὰ εἴπῃ ὅτι ἡ ἑλλειψὶς μιᾶς τριχῆς καθίστα τὸν ἀνθρώπον φαλακρόν. Οὕτω δὲ δυνάμεθα νὰ προχωρήσωμεν, ἕως οὗ ἀποσπασθῇ καὶ ἡ τελευταία θρίξ τῆς κεφαλῆς σας καὶ ὁμῶς νὰ μὴ δύναται τις νὰ σας ἀποκαλέσῃ φαλακρόν!

Ἐτέρα παρατήρησις. Εἰσὶ τινες χῶραι, ἐν αἷς αἱ γυναῖκες μὴ εὐχαριστοῦμεναι εἰς τὸν στολισμὸν ὃν ἡ φύσις ταῖς ἔδωκε, καταφορτοῦσι τὴν κεφαλὴν των διὰ κόμης ξένης. Βεβαίως δὲ ὅτι ἐν ταῖς χῶραις ταύταις τὸ ἐμπόριον τῶν τριχῶν εἶνε ἀξιολογώτατον. Μήπως ὁ κύριος Οὐίλσον ἐποίησε τὰ πειράματά του ἐπὶ τοιούτων κρανίων!

Οἱ παλαιοὶ Φράγκοι ὁσάκις ὑπέσχοντό τι ἀπέσπων τρίχα τῆς κεφαλῆς των καὶ τὴν ἐδίδον εἰς δεῖγμα τῆς ἀκριβοῦς ἐκτελέσεως τῆς ὑποσχέσεώς των. Διηγοῦνται δὲ ὅτι ἅγιός τις ἦλθέ ποτε εἰς τὴν αὐλὴν Χλωδοβίκου τοῦ βασιλέως τῶν Φράγκων, ὅστις ἀποσπάσας ἀπὸ τῆς κεφαλῆς του τρίχα, ἔδωκεν αὐτὴν εἰς τὸν ἅγιον ὡς τεκμήριον τῆς πρὸς αὐτὸν ὑπολήψεως καὶ τοῦ σεβασμοῦ του, κελεύσας ταυτοχρόνως τοὺς αὐλικούς του ἵνα ποιήσωσι τὸ αὐτό, ὥστε ὁ ἅγιος ἐπανῆλθεν οἰκαδὲ φέρων φορτίον ὅλον τριχῶν καὶ χαίρων ἐπὶ τῇ δεξιῷ καὶ τῇ ἐξαιρέτῳ τιμῇ ἧς ἔτυχε παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ

τῆς θεραπείας αὐτοῦ. Πρὸς δὲ τούτοις διηγοῦνται ὅτι πᾶς ἰκέτης ἀποσπῶν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς του τρίχα μίαν ἐδίδεν αὐτὴν εἰς τὸν ἀνθρώπον οὗ τὴν εὐνοίαν ἐθήρσεν. Βεβαίως δὲ ὄντος ὅτι ἐν τισὶ χῶραις οἱ ζητοῦντες καὶ ἰκετεύοντες εἶνε πλεῖστοι ὅσοι, δὲν νομίζετε εὐτυχίαν ὅτι δὲν ὑπάρχει πλέον τὸ ἔθιμον τοῦ ἀποσπᾶν καὶ μίαν τρίχα ἀνὰ πᾶσαν ἐπίσκεψιν, διότι οὕτω θὰ ἡλαττοῦτο πάρα πολὺ ὁ τοῦ κατὰ μέσον ὅρου ἀριθμὸς 127,920, δι' οὗ ὁ σοφὸς Ἑρασμος Οὐίλσον τοσοῦτον ἐπιτυχῶς ἐπρόεικε τὴν στατιστικὴν ἐπιστήμην;

ΓΡΑΜΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΟΝ

Πρὸς τὸν κ. Συντάκτην τῆς Ἑστίας.

Ἐν τῇ βιογραφίᾳ Ἀθανασίου Ψαλίδας, τῇ ἐν ἀρ. 167 τῆς Ἑστίας ὑπὸ τοῦ κ. Σ. Δ. Κρίνου δημοσιευθείσῃ, σημειοῦται ὅτι τὸ εἰς αὐτὸν ἀπονεμηθὲν τῇ 15^ῃ Ἰουνίου τοῦ αὐτοῦ ἀκαδημαϊκὸν πτυχίον, καὶ παρὰ τῷ βιογράφῳ αὐτοῦ σωζόμενον, εἶναι τὸ μόνον, ὅπερ ἐξεδόθη ἐπὶ ἄρχοντος τῆς Ἰονίου Ἀκαδημίας τοῦ λόρδου Γυλλφόρδου.

Τὸ ἔτος 1825 ἦν πράγματι τὸ δεύτερον ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἰονίου Ἀκαδημίας, ὡς καὶ ἐξ ἀπομνημονεύματος αὐτοῦ τοῦ βιογραφουμένου ἀναφέρεται, ὅτι κατ' αὐτὸ παρεκλήθη παρὰ τοῦ ἄρχοντος διὰ τοῦ γραμματέως Λουσιαννοῦ ὅπως ἀναδειχθῇ διδάκτωρ τῆς φιλοσοφίας καὶ τοιοῦτος ἀνηγορεύθῃ. Ἀλλ' ὁ Ἀθ. Ψαλίδας οὐκ ἦν ὁ μόνος δι' ἀκαδημαϊκοῦ πτυχίου τιμηθεὶς ἐπὶ τῆς ἀρχοντίας τοῦ ἀειμνήστου Γυλλφόρδου, θανόντος περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ τετάρτου ἔτους ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἰονίου Ἀκαδημίας.

Ἐν ἀρ. 335 ἀπὸ 29 Μαΐου 1824 τῆς Ἐπισήμου Ἐφημερίδος τοῦ Ἰονίου Κράτους περιγράφονται λεπτομερῶς τὰ κατὰ τὴν ἐν Κερκύρᾳ ἰδρύσιν τῆς Ἰονίου Ἀκαδημίας, καὶ ἰδίως ἡ λαμπρὰ τελετὴ τῶν ἐγκαινίων αὐτῆς, καθ' ἣν καὶ οἱ πρῶτοι ἀνηγορεύθησαν στεφανωθέντες καὶ πτυχίον λαβόντες θεολογίας, νομικῆς ἢ φιλοσοφίας. Ἐν τῇ ἐφημερίδῃ ἐκείνης τῆς Κυβερνήσεως τὰ κατὰ τὴν ἐπίσημον αὐτὴν τελετὴν ἀκριβῶς ἐξετέθησαν ἐν τῇ ὑπὸ Ἀνδρέου Μ. Ἰδρωμένου διατριβῇ «περὶ τῆς ἐν ταῖς Ἰονίαις Νήσοις ἐκπαιδεύσεως ἀπὸ τῆς εἰς τοὺς Ἑνετοὺς ὑποταγῆς μέχρι τῆς ἐθνικῆς αὐτῶν ἀποκαταστάσεως (1386-1864)», ἥτις ἐν τῷ φιλολογικῷ συλλόγῳ *Παρασφῶ ἀναγνωσθεῖσα* τὴν 19 Νομβρίου 1872 κατεχωρίσθη ἐν τῷ Ἀττικῷ Ἡμερολόγιῳ Εἰρ. Ἀσωπίου τοῦ 1874 ἔτους. Ἰδοὺ πῶς τὰ κατὰ τὴν ἀξιωματικὴν ἐκείνην ἡμέραν ἐν αὐτῇ ἐξιστοροῦνται, ἀπαρραλλάκτως ὡς ἐν τῇ Ἐφημερίδῃ τῆς Ἰονίου Κυβερνήσεως περιγράφονται.

«Ὑπὸ αἰσθημάτων βαθυτάτης εὐλαθείας κατалаμβανόμεθα νοερῶς παριστάμενοι εἰς τὴν ἐ-

πισημοτάτην ἐκείνην τελετήν, ἥτις ἐσήμανε τὴν ἐπιστροφήν τῶν Μουσῶν εἰς τὰς ἀρχαίας ἐστίας, καὶ τῶν γραμμάτων τὴν ἀναγέννησιν ἐν Ἑλλάδι. Εἰς τὴν μεγάλην αἶθουσαν τοῦ ἐν τῷ παλαιῷ φρουρίῳ παλατίου, ἔνθα εἶχον συνέλθει ἀπὸ πρῶτας ἅπαντες οἱ ἐν τέλει καὶ οἱ πρόκριτοι τῶν πολιτῶν, προπορευομένων τριῶν βαβδούχων, ὧν ὁ πρῶτος εἶχεν ἐπὶ τῆς βάβδου χρυσότευκτον γλαυκὰ, σύμβολον τῆς Ἰονίου Ἀκαδημίας, εἰσερχόμενοι οἱ καθηγηταὶ τῶν τεσσάρων σχολῶν, καὶ μετ' αὐτοὺς ὁ ἄρχων τῆς Ἀκαδημίας, οὗς ἀρχαιοπρεπῶς περιβεβλημένους ὑπεδέξατο ἐνθουσιῶν τὸ παρεστὼς πλῆθος (περιγραφή τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἱματισμοῦ). . . . Τὴν ἀκαδημαϊκὴν σύγκλητον συγκροτησάντων τοῦ ἄρχοντος καὶ τῶν ἤδη πανεπιστημιακῶν διπλωμα ἐχόντων Ἀθανασίου Πολίτου καὶ Χριστοφόρου Φιλητᾶ, εἰσῆχθησαν διαδοχικῶς ὑπὸ τοῦ κοσμητοῦ καὶ ἐστέφθησαν ἐπὶ θεολογίᾳ μὲν οἱ αἰδ. Ἀνδρ. Ἰδρωμένος καὶ Θεόκλ. Φαρμακίδης, ἐπὶ νομικῇ δὲ ὁ Σκῶτος Φραγκ. Βέλφουρ, καὶ ἐπὶ φιλοσοφίᾳ ὁ Ἰω. Καρανδηνός, ὁ Κωνσ. Ἀσώπιος, ὁ Νικ. Πίγκολης, ὁ Ἰάκ. Λουσινιανός καὶ ὁ Γεώρ. Ἰωαννίδης. Μεθ' οὗτο Χριστόφ. Φιλητᾶς ἀπήγγειλε λόγον, ἐν ᾧ εὐστόχως ἐξῆρε τὸ αἶσιον τῆς ἡμέρας μετὰ τοσούτων αἰώνων περιπετείας καὶ ἐθνικὰ δυστυχήματα. Ἐπευφήμησεν ἡ ὁμήγουρις, καὶ τῇ προσκλήσει τοῦ ἄρχοντος οἱ πάντες μετέβησαν εἰς τὸν μητροπολιτικὸν ναὸν, ἔνθα δοξολογίας γενόμενης ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ κλήρου ὁ Σ. Μητροπολίτης Κερκύρας Μακάριος κατὰλληλον ἀπήγγειλεν εὐχὴν καὶ ὑπόμνησε τὴν ἰδρύσιν τῆς Ἰονίου Ἀκαδημίας.»

Ἐν Κερκύρᾳ, τῇ 20 Μαρτίου 1879.

ΜΙΧΑΗΛ Σ. ΓΑΡΜΕΝΟΣ.

Υ. Γ. Παρὰ τῷ ἐπιστέλλοντι σωζομένου τοῦ πρώτου τῆς Ἰονίου Ἀκαδημίας διπλώματος ἐπισυνάπτεται τὸ ἀντίγραφον.

Ἀγαθὴ Τύχη
ΙΟΝΙΟΝ ΚΡΑΤΟΣ

ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΝΤΟΣ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ'.

Βασιλικοῦ Ἀρμοστοῦ Ὑψηλοτ. Προέδρ. τῆς Βουλῆς
Φεδερικὸν Ἀδάμ Μαρτίνου Βέρμα

Ἀρχοντος τῆς Ἀκαδημίας
ΦΕΔΕΡΙΚΟΥ ΚΟΜΗΤΟΣ ΓΓΙΑΦΟΡΑ

Δέδονται τῷ Ἀρχοντι καὶ τῷ Συνεδρίῳ τῆς Ἀκαδημίας τὸν αἰδεσιμώτατον ἱερέα Ἀνδρέαν Ἰδρωμένον, ἐπειδὴ ἀγαθὸς ἀνὴρ ἐγένετο, καὶ προθύμως καὶ φιλοτίμως ἐν τῷ δημοσίῳ τῆς Κερκύρας Γυμνασίῳ ἐν ἐπὶ εἰκοσιν ἔτη τοὺς νέους διετέλεσε διδάσκων, στεφανώσας αὐτὸν τῷ τῆς Θεολογίας στεφάνῳ κατὰ τὸν Νόμον, δοῦναι δ' αὐτῷ τὸ δίπλωμα τὸ δε τῇ σφραγίδι τῆς Ἀκαδημίας ἐσφραγισμένον.

Κερκύρα, ἔτους Σωτηρίου ΛΩΚΑ' Μαΐου κθ'.

ΓΓΙΑΦΟΡΑ (ἄρχων) Ἰάκωβος Λουσινιανός
Ἀρχιγραμματεὺς.

ΧΡΥΣΑΛΛΙΣ, ΨΥΧΗ

Ὅλως ἐσφαλμένως μεταχειρίζονται τινὲς τὴν λέξιν χρυσάλλιδα, ἀντὶ ψυχῆς, διὰ τὸ τέλειον λεπιδόπτερον ἔντομον, τὸ κοινῶς καλούμενον πεταλοῦδα (papillon). Δέον νὰ περιστέλληται τοιαύτη κατὰχρησις καὶ νὰ ὁρισθῇ ἁπλᾶ διὰ παντός ἡ ἐπιστημονικὴ ὀνοματολογία αὕτη, ἀφοῦ μάλιστα ἔχομεν πρὸς τοῦτο ἀλλοθαστοὶ ὀδηγὸν τὸν ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΝ αὐτὸν, ὅστις, ἐν τῇ Περὶ ζῶων ἱστορίᾳ, V, 17, 4 περιγράφει σαφῶς ταῦτα μεταμορφώσεις τῶν λεπιδόπτέρων ἔντομων οὕτω: «Γίνονται δὲ αἱ μὲν καλούμεναι ψυχαὶ ἐκ τῶν καμπῶν· αἱ δὲ γίνονται ἐπὶ τῶν φύλλων τῶν γλωφῶν, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῆς βαφάνου, ἣν καλοῦσι τινες κράμβην, πρῶτον μὲν ἐλαττον κέγχρου, εἶτα μικροὶ σκώληκες αὐξανόμενοι, ἔπειτα ἐν τρισὶν ἡμέραις κάμπαι μικραὶ, μετὰ δὲ ταῦτα αὐξηθεῖσαι ἀκίνητιζουσιν καὶ μεταβάλλουσιν τὴν μορφήν, καὶ καλοῦνται χρυσάλλιδες, καὶ σκληρὸν ἔχουσι τὸ κέλυφος, ἀπτομένου δὲ κινούνται. Προσέχονται δὲ πόροις ἀραχνιώδεσιν, οὕτε στόμα ἔχουσι οὕτε ἄλλο τῶν μορίων διάδηλον οὐδὲν· χρόνου δὲ οὐ πολλοῦ διεληθόντος περιρρήγνυνται τὸ κέλυφος καὶ ἐκπέτεται ἐξ αὐτῶν περρωτὰ ζῶα, ἃς καλοῦμεν ΨΥΧΑΣ.» Ὅθεν λοιπόν:

σκώληξ—σκωλήκη—κάμπη μικρά—vers.
κάμπη—σκωλήκη—chenille ou larve—raupe (γερμανιστί).

χρυσάλλις—κουκουλί—νυνί (εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος)—cocoon—puppe (γερμανιστί).

ψυχή—πεταλοῦδα—τέλειον λεπιδόπτερον—papillon—schmetterling (γερμανιστί)—butterfly (ἀγγλιστί).

Ἐν Ἀθήναις, Ἀπρίλιος 1879.

ΧΕΛΔΡΑΪΧ.

ΣΦΥΓΜΟΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

Ἡ «Ἐπιστημονικὴ Ἀνταπόκρισις» περιέχει περιέργον σύγκρισιν τῆς κινήσεως τοῦ αἵματος τῶν διαφόρων ζώων. Παράδοξον δ' ὄντως εἶνε καὶ πολλὰς περὶ τοῦ πράγματος σκέψεις ἡδύνατο νὰ κάμῃ τις βλέπων ὅτι ἐν τῇ κλίμακι ταύτῃ κατέχει τὴν πρώτην τάξιν ὁ γύψ, ἐν δὲ ὁ ἐλέφας οὐδὲ κἂν ὑπάρχει κατατεταγμένος. Ἰδοὺ δὲ ὁ κατάλογος:

Γύψ 150 σφύζει κατὰ λεπτόν.—Ὄρνις 140.—Γαῖνα 132.—Ποντικὸς 120.—Χῆν 110.—Ἀετὸς 100.—Τίγρις 96.—Βάτραχος 80.—Ψυχὴ (πεταλοῦδα) 60.—Καραβὶς 60.—Πιθηκὸς 48.—Λύκος 45.—Ὄνος 42.—Ἱππος 40.—Ἀρκτος 38.—Κάμπη 36.

Μεγάλα τε καὶ μικρά, εἴτε ἄγρια εἴτε κατοικίδια, συγκαταλέγονται ἀνευ τινος τάξεως καὶ πρωτείων ἐν τῷ καταλόγῳ τούτῳ, ὁ δὲ ἄνθρωπος ὀφείλει ἐνίοτε νὰ ὑποχωρῇ καὶ πρὸ τῶν ἥκιστα ἐπιβλαβῶν ζώων.

K* E**

ΥΨΟΣ ΤΩΝ ΚΥΜΑΤΩΝ

Οἱ ἀναγινώσκοντες περιγραφὰς περιηγητῶν καὶ μυθιστοριογράφων μανθάνουσιν οὐχὶ σπανίως πράγματα ἀπίθανα ἢ καὶ ὅλως ἀντικείμενα εἰς τὴν ἀλήθειαν. Κατὰ τὸ λέγειν τῶν εὐφραντῶν τούτων ἀνθρώπων «... τὰ κύματα ἐν μέσῳ τῷ πελάγει ἀνυψοῦνται εἰς φοβερὸν ὕψος. Ἐγείρονται ὡς βουνὰ ὑπεράνω τοῦ εὐθραύστου πλοίου ὥς νὰ θέλωσι νὰ το κατασυντρίψωσι καὶ νὰ το ἐξαφανίσωσι.» Ἀλλ' εἰξεύρετε, ὅμως, φίλοι ἀναγνώσται, τί ἐξάγεται ἐκ τῶν νεώτατα γενομένων καὶ ἀκριβεστάτων παρατηρήσεων; ὅτι «... τὰ κύματα ἐν μέσῳ τῷ πελάγει οὐδέποτε ὑψοῦνται πλέον τῶν 6, 7 ἢ τὸ πολὺ 8 μέτρων.» Ἰδοὺ ἡ ἀλήθεια, ἥτις βεβαίως θὰ ἐλαττώσῃ πολὺ τὸν φόβον δν αἰσθάνεσθε ἀναγινώσκοντες περιγραφὰς τινὰς καὶ μυθιστορήματα.

**

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ διάσημος ἄγγλος ἠθοποιὸς Garrick ἀφ' οὗ ἀπέκτισε φήμην καὶ πλοῦτη, ἀπεχώρησεν εἰς τινὰ ἐξοχὴν ἐξω τοῦ Λονδίνου ζῶν ἡσύχως. Ἡμέραν τινὰ ἐπεσεκέφθη αὐτὸν ὁ λόρδος Littleton καὶ τῷ εἶπε:

— Δὲν ἐσκέφθης ποτὲ νὰ ἐκλεχθῇς μέλος τοῦ Κοινοβουλίου;

Ὁ δὲ Garrick ἀπεκρίθη διὰ στίχων, ὧν ἰδοὺ ἡ μετάφρασις:

Τίς; ἐγὼ νὰ γίνω μέλος! τίνας; τοῦ Κοινοβουλίου! νέον στάδιον νάρχισω εἰς τὰ ἔσχατα τοῦ βίου;

Ὅχι, μὰ τὰ λὰ χὰ νὰ μου, τὸν χλωρόν μου τοῦτον καὶ τὴν φίλην σύζυγόν μου δὲν το κάμνω τὸ τοιοῦτον· τρέμω μὴ τὸ νέον τοῦτο θέατρον γενῇ αἰτία πρόσωπον μωροῦ νὰ παίξω τώρα εἰς τὰ γηρατεία.

Ματαιόφρων τις ἔλεγε· Γελῶ μὲ ὅσους μὲ νομίζουν γελοῖον.

— Μὰ τότε λοιπόν, φίλε μου, εἰπέ τις, σὺ πρέπει νὰ γελᾷς συχνότατα.

Γινώμαι καὶ σκέψεις ἠθικαὶ τοῦ δονκὸς

ΔΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΩ

[Μετάφρασις Γ. Ζωχίου.]

129.

Ἐνίοτε ἀρκεῖ ἡ σκαιότης πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς ἐκ πολυτρόπου ἀνθρώπου ἀπάτης.

130.

Τοῦ χῆτρακρος ἡ μαλακία ἐλάττωμα εἶναι ἀδιόρθωτον.

131.

Τὸ ἐλάχιστον ἐλάττωμα τῶν εἰς ἔρωτας ἐκδότων γυναικῶν εἶναι αὐτὸς ὁ ἔρως.

132.

Εὐκολώτερον ἐν τοῖς ἀλλοτρίοις, δυσκολώτερον δὲ ἐν τοῖς ἰδίοις αὐτοῦ πράγμασιν ὁ ἄνθρωπος φέρεται συνετῶς.

Καλὸν εἶναι μίμημα μόνον τὸ μὴ ἀποκρύπτειν τὸ γελοιῶδες κακοῦ πρωτοτύπου.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Φυλάττου ἀπὸ τὰ ἐμπροσθεν τοῦ ταύρου, ἀπὸ τὰ ὀπισθεν τοῦ ἡμιόνου καὶ πανταχόθεν ἀπὸ τὸν καλόγηρον.

Ἄν εἶχαμεν ψωμί, κρέας καὶ κρομμύδια, ἡ γειτόνισσα μᾶς ἐδάνειζε χύτραν.

Τὸ μῆλον τὸ σάπιον σαπίζει τὰ γερὰ. (Ἰσπανικὴ πρὸς μίαι).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

«Δύο μαχομένον ὁ τρίτος κερδαίνει.» Τὸ λόγιον τοῦτο ἀπεδείχθη πειραματικῶς ἐν Ἀμερικῇ κατ' αὐτὰς, κατὰ τινὰ ἐφημερίδα τοῦ Ἀγίου Φραγκίσκου.

Διαγωνισμὸς εὐμορφίας ἐτελεῖτο ἐν Μοντάνᾳ καὶ ἐπιτροπὴ ἐμελλε νὰ ἐπιτελέσῃ τὰ καθήκοντα τοῦ Πάριδος ἐν τινὶ χορῷ, ἔνθα ὠρίσθη νὰ προσέλθωσιν αἱ διαγωνισθησόμεναι νεάνιδες. Γενομένης ἐπιμελοῦς ἐρεύνης δύο ἐκρίθησαν αἱ κάλλιστα, ὧν ἡ μὲν ἦτο ξανθή, ἡ δὲ μελαγχροινή. Καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ἀμνηχανόσα ἡγνόει ποῦ νὰ κλίνῃ. Αἱ δύο εὐμορφόταται ἀντίπαλοι καταληφθεῖσαι ὑπὸ ἀντιζηλίας ἤρξαντο ἐξελέγχουσαι καὶ ἐπικρίνουσαι ἀλλήλας. Αἱ ἐπικρίσεις ἐξηρέθισαν τὰς δύο νεάνιδας καὶ αἱ ὑποψήφιοι καλλοναὶ συνεπλάκησαν, ἐξερρίψωσαν τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς των καὶ ἐδάρσαν γενναϊότατα. Μετὰ πολλοῦ κόπου κατάρθωσαν οἱ παρεστῶτες νὰ τὰς ἀποχωρήσωσι καὶ τότε εἶδον θέαμα ἐλσεινόν. Τῆς μὲν ξανθῆς τὸ πρόσωπον ἦτο κατεσπαρμένον ὡς ἐάν διηλθε διὰ μέσου ἀκανθῶν, τῆς δὲ μελαγχροινῆς ὁ ὀφθαλμὸς ὁ δεξιὸς ἦτο ἡμικλειστός καὶ τὸ πρόσωπον μεστὸν μολώπων. Τὸ ἥρωϊκὸν τοῦτο ἐπεισόδιον ἔσωσε τὴν ἐπιτροπὴν ἀπὸ τῆς πιεζούσης αὐτὴν ἀμνηχανίας, διότι οὐδετέρα τῶν ἀντιπάλων ἦτο πλέον εὐμορφος, τὰ γρονθοκοπήματα καὶ οἱ ὄνυχες εἶχον ἀφανίσαι τὴν διαγωνιζομένην καλλονήν, τὸ δὲ γέρας τῆς εὐμορφίας ἀπενευθῆναι εἰς τρίτην τινὰ νεάνίδα. Τί ὁ μῦθος δηλοῖ εἶν' εὐνόητον καὶ περιττὸν νὰ γράφῃ.

Ἐφημερίς τις μᾶς γνωστοποιεῖ, γράφει δὲ «Ἀνατολικὸς Ἀστὴρ», ὅτι ἐν Ἀγίῳ Φραγκίσκῳ τῆς Ἀμερικῆς κατασκευάζονται καθ' ἐκάστην ὑπὸ τινος μεγάλου ἐργοστασίου ψευδῆ αὐγά, καὶ πωλοῦνται πρὸς τοὺς θέλοντας πάντοτε εὐθηνὰ πράγματα, ἂν καὶ δὲν εἶναι νόστιμα.

Περιγράφει δὲ καὶ τὸν τρόπον τῆς κατασκευῆς. Τὸ λεύκωμα ἀπομιμνῶνται διὰ τῆς σμίζεως θείου καὶ ἀνθρακὸς καὶ πάχους, τὸ ὁποῖον προμηθεύεται ἀπὸ τὰ κρεωπωλεῖα, μετὰ τινος γλοιώδους ὕλης. Ὁ κρόκος συντίθεται ἀπὸ αἷμα, φωσφο-

ροῦχον τίτανον, καὶ μαγνησίαν, γλωρυχοῦχον ἀμ-
μωνίαν καὶ ὀξεία τινά· καὶ χρωματίζεται μὲ
χρῶμά τι κίτρινον. Τὸ κέλυφος κατασκευάζεται
ἀπὸ τίτανον διαφόρων εἰδῶν μὲ ὀλίγον ὀξειδίου
τοῦ σιδήρου, καὶ γύνεται διὰ καταλλήλων τύ-
πων εἰς τὰ ἀπαιτούμενα σχήματα. Εἰς ταῦτα
τὰ κέλυφῃ, διὰ λεπτῆς ἐν τῷ μικρῷ ἄκρῳ τρύ-
πας, εἰσάγεται τὸ τεχνητὸν λεύκωμα, τὸ ὁποῖον
ἐξαπλοῦται εἰς τὴν ἐνδοτέραν ἐπιφάνειαν τοῦ
κελύφους καὶ προσκολλᾶται. Ἐπειτα εἰσθάλ-
λεται ἡ ἀνάλογος τοῦ κρόκου ποσότης, ὃ δὲ
ἀπομένον τόπος πληροῦται διὰ τοῦ αὐτοῦ λευ-
κώματος καὶ ἡ ὅπῃ κλείεται μὲ λιθόκολλαν, δὲν
ἀπολείπεται δὲ ἄλλο τι εἰς τοὺς πτωχοὺς ἀγο-
ραστὰς εἰμὴ τὸ θάρος νὰ τα φάγωσιν!

Ἡ Ἀμερικὴ ἐλύθη πρό τινας χρόνους τὸ
ζήτημα τῆς θερμάνσεως ὁλοκλήρου πόλεως διὰ
μῆς μόνης κεντρικῆς ἐστίας, μεταβιβαζούσης
τὴν θερμότητα δι' ἀτμῶν διαχεομένων καθ' ὅ-
λας τὰς διευθύνσεις, ὡς τὸ φωταέριον διὰ σω-
λήνων. Ἐν Μιγιγάνη ἡ μέθοδος αὕτη ἐτέθη εἰς
ἐνέργειαν. Ἐν δὲ Νέα Ὑόρκη Ἑταιρία τις ἔλα-
βεν ἐπ' ἐσχάτων τὸ δικαίωμα τῆς κατασκευῆς
θερμαγωγῶν σωλήνων διὰ τῶν ὁδῶν, καταθέ-
σασα ἐγγύησιν 250,000 φράγκων ὡς ἐγγύησον
περὶ τῆς ἐπανορθώσεως τοῦ λιθοστρώτου· ἀνέ-
λαβε δὲ νὰ θερμάνῃ πάντα τὰ δημόσια κτίρια
εἰς τιμὴν κατὰ τὸ τρίτον μικροτέραν τῆς ἀπαι-
τουμένης διὰ τὴν συνήθη θέρμανσιν. Ἐπιπλέον
δὲ θὰ προμηθεύῃ ἐν καιρῷ χιονώδει μηχανὰς
ἀτμοκινήτους ἀναλυούσας ἐν ἀκαρεῖ τὴν ἀνά τὰς
ὁδοὺς χιόνα.

Ἡ Πλούσιος Ἀμερικανὸς (σὶρ Έδουάρδος Τράμφ)
ἀποθανὼν κατέλιπε κληροδότημα παράξενον
καὶ πρωτάκουστον. Ἐν τῇ διαθήκῃ ἀναφέρε-
ται ῥητῶς ὅτι ἐν ἑκατομύριον ταλλήρων ὀρί-
ζεται εἰς ἔδρυσιν καὶ συντήρησιν γηροκομείου...
ἵππων. Παραγγέλλει δὲ ὁ διαθέτης ὅτι ἐν τῷ
γηροκομείῳ τούτῳ ὀφείλουσιν οἱ ἐκτελεσταὶ τῆς
διαθήκης νὰ περιθάλψωσι πρῶτους πάντων τοὺς
ἵππους του, οὐκ ὀλίγους ὄντας, καὶ νὰ τοὺς πε-
ριποιῶνται μετὰ πάσης ἐπιμελείας μέχρι τῆς
τελευτῆς των. Τὸ ἵπποκομεῖον τοῦτο θὰ περι-
λαμβάνῃ πεντήκοντα περίπου κλίνας, ἠθέλο-
μεν νὰ εἴπωμεν φάντας, θὰ εἰσάγωνται δὲ εἰς
αὐτὸ πάντες οἱ ἔνεκα γήρως ἀνίκανοι εἰς ἐργα-
σίαν ἵπποι, οἱ ἀπόμαχοι, καὶ καθ' ὅλου οἱ ἔ-
χοντες καλὰ συστατικά ὅτι ὑπηρετήσαν πιστῶς
καὶ μακρὸν χρόνον. Προσέτι δὲ εἰς ἐξασφάλισιν
τῆς ἐκτελέσεως τῆς θελήσεώς του ὁ διαθέτης
καταλείπει ἐπίτηδες κεφάλαια, δι' ὧν νὰ ἀγο-
ράζεται πᾶς ἵππος ἀχρηστος, διὰ τῆς ποσότη-
τος ἣν τυχὸν ἤθελον δώσει οἱ ἔχοντες ἐπαγγελμα
τὸ νὰ ἀγοράζωσι τοιοῦτους ἵππους καὶ ἐκδέρον-
τες αὐτοὺς νὰ πωλῶσι τὴν δорάν των. Ἡ Ἑ-
ταιρία ἡ προστάτις τῶν ζώων θὰ ἐκαυχᾶτο ἐν
μεταξὺ τῶν μελῶν της εἶχε τοιοῦτόν τινα οἶ-

κτίρμονα ἄνδρα. Ἀλλὰ δυστυχῶς ὁ ἄνθρωπος περὶ
οὗ ὁ λόγος δὲν ἦτο μέλος τῆς εὐεργετικῆς ταύ-
της Ἑταιρίας.

Ἡ γραφὴ τοῦ πρό τινων ἐτῶν ἀποθανόν-
τος γνωστοῦ γάλλου ἐπιφυλλιθογράφου Ἰουλίου
Ζανέν (Jules Janin) ἦτο δυσανάγνωστος ἡ μάλ-
λον εἶπεῖν ἀδύνατον νὰ ἀναγνώσθῃ. Ὁ Ἀλφόν-
σος Κάρ διηγεῖται ἐν τινι τῶν μυθιστοριῶν του
τὰ ἑξῆς: «Ἐλάβον ἐπιστολὴν τοῦ ἀγαπητοῦ
μοι Ζανέν, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθην νὰ τὴν ἀναγνώσω
κατ' οὐδένα τρόπον. Προτείνω λοιπὸν ἀξίαν λό-
γου ἀμοιβὴν εἰς τὸν δυνήθησόμενον νὰ τὴν ἀ-
ναγνώσῃ. Σημειώτεον δ' ὅτι τοῦ ἀγῶνος τού-
του δὲν ἀποκλείεται οὐδὲ αὐτὸς ὁ Ἰούλιος Ζα-
νέν.»

Ὁ ἀριθμὸς τῶν προβάτων ὅλου τοῦ κό-
σμου ὑπολογίζεται περὶ τὰ 500 ἑκατομμύρια.
Εἰς ἈΝΑΓΝΩΣΤΗΣ.

ΥΓΙΕΙΝΗ

Δὲν δύναται τις οὔτε εὐεξίαν οὔτε εὐδαιμο-
νίαν νὰ ἔχῃ, ὅταν ὁ στόμαχος αὐτοῦ δὲν λει-
τουργῇ κανονικῶς. Ἀλλὰ πῶς δύναμαι, ἴσως
ἐρωτήσῃ ὁ ἀναγνώστης, ν' ἀποφανθῶ ἂν ἡ ἀ-
σθένεια ὑφ' ἧς πάσχω εἶναι πραγματικὴ ἢ φαν-
τασιώδης; Ὡπωςδὴποτε, ἤθελον ἀπαντήσῃ,
πρῶτον πρόσεξε τὸν στόμαχόν σου καὶ εἶτα ἰδὲ
τὴν γλώσσάν σου. Τί διακρίνει ὁ ἱατρὸς ἐκ τῆς
παρατηρήσεως τῆς γλώσσης; Πάμπολλα πράγ-
ματα. Ἡ γλώσσα ἐπηρεάζεται ἐκ πάσης τρο-
φῆς πνευματικῆς ἢ σωματικῆς, καὶ εἰδικώτερον
ἐκ τῆς καταστάσεως τοῦ στομάχου. Τὸ ἐπὶ τῆς
ἐπιφανείας λεπτὸν ἐκεῖνο ὑπόλευκον στρώμα,
ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐνδείκνυσι δυσπεψίαν. Δις-
σχασμένη γλώσσα δηλοῖ ὅτι ὁ στόμαχος εὐρί-
σκεται ἐν ἀνωμάλῳ καταστάσει. Κιτρίνη γλώσσα
ἐμφαίνει χολάς. Ἡ ἔχουσα πυκνὸν καὶ τραχὺ
στρώμα μαρτυρεῖ προηγηθείσας καταχρήσεις.
Δὲν εὐχόμαι τοῖς φίλοις μου τοιαύτας γλώσσας,
διότι εἰλικρινῶς πιστεύω, ὅτι ἐν τῷ κόσμῳ
τούτῳ πραγματικὴν εὐεξίαν δὲν δύναται νὰ ἐ-
ξασφαλίσῃ ὁ μὴ τηρῶν «τοὺς πίδακες τοῦ θερ-
μοῦς, τὴν κεφαλὴν τοῦ ψυχρᾶν καὶ τὴν γλώσσάν
του καθαράν.»

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Διὰ τῆς ἑξῆς παρασκευῆς ἀποδίδει εὐληπτον
τὸ λίδι τῆς μουρούρας (ἐλαιὸν τοῦ ὀνίσκου).
Εἰς ἐλαιὸν τοῦ ὀνίσκου (ἐνὸς κοχλιαίου τῆς
σούπας) μίγνυται κρόκος ὡστ' εἰς τὸ μίγμα προ-
στίθενται σταγόνες τινὲς ἀρωματικοῦ οἶνοπνευ-
ματώδους ὑγροῦ, εἶτα ἐπιχέεται ἡμισυ ποτή-
ριον ὕδατος καὶ προστίθεται ἀρκούσα ποσότης
σακχάρου. Τὸ μίγμα οὐδεμίαν κέκτηται γεῦσιν
ἢ ὀσμὴν κακὴν καὶ λίαν εὐχερῶς ὑπὸ τῶν ἀρ-
ρώστων λαμβάνεται.